

IZVJEŠĆE O PROVEDENOM SAVJETOVANJU S JAVNOŠĆU

Naziv dokumenta	Strateška podloga - Strategija zelene urbane obnove Grada Pula-Pola do 2030. godine
Tijelo koje je provelo savjetovanje	Upravni odjel za urbanizam, investicije i razvojne projekte
Svrha dokumenta	<p>Strategija zelene urbane obnove je strateška podloga od značaja za Grad Pulu, a odnosi se na ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture, integraciju NBS rješenja (rješenja temeljena na prirodnim sustavima), unaprjeđenju kružnog gospodarstva prostora i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama i jačanja otpornosti na rizike.</p> <p>Razlog izrade Strategije zelene urbane obnove, u daljnjem tekstu SZUO, leži u kontekstu trenutnih europskih pa i svjetskih praksi, prijelaza na ugljično neutralno društvo s očuvanjem prirodnih resursa, ali i održivim razvojem, čineći grad ugodnijim i zdravijim za život, a na potpuno novim ekonomskim temeljima kružnog gospodarstva.</p>
Radno tijelo za izradu Nacrta	Projektni tim Grada Pula-Pola
Internetska stranica na kojoj je bio objavljen javni poziv	https://www.pula.hr/hr/eusluge/ekonzultacije
Popis pozvanih sudionika u javnoj raspravi prema posebnoj obavijesti	/
Predstavnici zainteresirane javnosti koji su dostavili svoja očitovanja	Općina Medulin, Možemo! Pula, Rogulj Ivica i Rogulj Gracijela, Ivan Cvek, Anita Sponza, Protiv sječe! građanska inicijativa, Daniel Radočaj, Martina Hervat, Inicijativa građana Jestiva Pula, Zelena Istra, Željko Ilić, Albanež d.o.o.
Primjedbe / prijedlozi / komentari	29 primljenih na znanje 8 prihvaćenih 2 djelomično prihvaćenih 3 ne prihvaćenih 4 pojašnjenih
Troškovi provedenog savjetovanja	Provedba javnog savjetovanja nije iziskivala dodatne financijske troškove.

r. br.	Naziv dionika (pojedinaac, organizacija, institucija)	Dio dokumenta na koji se odnosi	Tekst primjedbe / prijedloga	Status	Objašnjenje
1.	OPĆINA MEDULIN, UPRAVNI ODJEL ZA PROSTORNO PLANIRANJE I ZAŠTITU OKOLIŠA	Str. 96 SZUO Pula-Pola 3 pasos	Predlaže se da se u poglavlju NOVI CENTRALNI GRADSKI PARKOVI, na stranici 96, dio trećeg pasusa „ŽCGO Kaštjun, potrebno je sanirati i rezervirati okolnu površinu za novi gradski park, s površinama za daljnju obradu mulja s UPOV-a, ali uređenu na način da bude dio gradskog parka. Isto tako ŽCGO smatramo povoljnim za uspostavljanje centra pokretanja kružne ekonomije u gradu i županiji.“ Briše tako da ostaje „ŽCGO Kaštjun, potrebno je sanirati i rezervirati okolnu površinu za novi gradski park.“	PRIHVAĆASE	U Strategiji rečenica: „ŽCGO Kaštjun, potrebno je sanirati i rezervirati okolnu površinu za novi gradski park, s površinama za daljnju obradu mulja s UPOV-a, ali uređenu na način da bude dio gradskog parka.“ mijenja se u „Površinu uz ŽCGO Kaštjun potrebno je rezervirati i urediti na način da može postati gradski park.“ Naime, ŽCGO Kaštjun je u funkciji, sanirano je staro odlagalište komunalnog otpada Kaštjun.
2.	MOŽEMO! PULA		<p>KRUŽNA EKONOMIJA - ponovno korištenje pročišćene otpadne vode i fekalnog mulja s novoplaniranog gradskog pročistača otpadnih voda, odnosno iskorištavanje otpada kao resursa - dodati kao aktivnost u okviru mjere M 2.1.</p> <p>U Puli se planira izgradnja pročistača otpadnih voda na lokaciji Molo Carbone, koja je iz više razloga neprikladna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zbog klimatskih promjena koje će neminovno dovesti do podizanja razine mora, - zbog vrlo male površine same lokacije koja ne dopušta smještaj uređaja za sušenje fekalnog mulja niti za širenje uređaja za pročišćavanje u slučaju porasta broja stanovnika ili dogradnje višeg stupnja pročišćavanja otpadnih voda, - zbog neprihvatljivog plana ispuštanja pročišćenih voda u more u situaciji kada nas zbog klimatskih promjena očekuju velike ljetne suše i nestašica vode (pročišćene vode trebaju se koristiti npr. za navodnjavanje poljoprivrednih površina), - te zbog planiranog prijevoza fekalnog mulja kamionima na udaljenu lokaciju. <p>Podsjećamo i da je udaljenost pročistača od najbližih stambenih zgrada samo 60 metara. Treba imati na umu da je u pripremi nova EU direktiva o otpadnim vodama (jer je postojeća stara već 30 godina), koja će za uređaje za pročišćavanje zahtijevati energetska neutralnost, odnosno smanjivanje potrošnje energije; zatim da su smješteni na prostranim površinama na kojima se mogu smjestiti solarne ili vjetroelektrane koje će se koristiti za njihov pogon i uštedu energije, budući da se radi o velikim potrošačima električne energije; zahtijevat će se ponovna upotreba pročišćene otpadne vode; zahtijevat će se korištenje fekalnog mulja za proizvodnju plina. Mjere iz nove direktive bit će potrebno postupno primijeniti do 2040. Izvor: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_22_6281 Dakle, u svjetlu pravila sprječavanja i prilagodbe klimatskim promjenama te zelene tranzicije, lokacija Molo Carbone za gradski pročistač je posve neprikladna. Potrebno je predvidjeti više drugih mogućih lokacija te usporednom analizom odabrati najbolju.</p>	PRIMLJENONA ZNANJE	Razmatranje lokacije uređaja za pročišćavanje nije predmet Strategije zelene urbane obnove grada Pule. Površine za daljnju obradu mulja dio su PPIŽ, PPUG, GUP-a Grada Pule te Plana gospodarenja otpadom Istarske županije i nisu predmet ove Strategije. Pokrenute su izmjene i dopune planova lokalne razine te će relevantni podaci, u postupku navedenih izmjena, biti predmet daljnje razrade. Mjera će se dopuniti razmatranjem mogućnosti korištenja pročišćene otpadne vode i fekalnog mulja.

		<p>U samoj Strategiji zelene urbane obnove Grada Pula-Pola do 2030. godine navodi se da je u neposrednom pulskom priobalju, na kojem se planira izgradnja pročištača, najugroženiji dio poplavnog područja Pule (vidi Kartu opasnosti od poplava u samoj Strategiji).</p> <p>U Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu, u poglavlju Prioritet 1. Osiguranje održivog regionalnog i urbanog razvoja nalazimo sljedeće: "Prilagodba klimatskim promjenama te sprječavanje i upravljanje rizikom postaju prioritet u kojem kohezijska politika podupire projekte urbanog razvoja. Gradovi i gradska područja, osobito u obalnim područjima uz rijeke i more, pokazuju ranjivosti koje su obično veće nego u okolnim područjima (npr. poplave, efekt urbanog toplinskog otoka). Zbog koncentracije stanovništva i gospodarskih aktivnosti u gradovima, posebna se pozornost posvećuje ulaganjima u klimatski otpornu urbanu infrastrukturu i aktivnosti usmjerene na jačanje otpornosti lokalne razine na klimatske promjene."</p>		
		<p>Tablica 6-1: Prioritet 1. – 1 Mjere vrlo visoke važnosti HM-01-03. Izrada studija prognoza propagacije poplava, utvrđivanje poplavnih zona i rizika i mogućnosti osiguranja prirodnih poplavnih retencijskih područja, prioritizacija poplavnih zona (vjerojatnost poplavlivanja te socioekonomski i ekološki utjecaji) te uvrštavanje istih u prostorno-plansku dokumentaciju.</p>		
		<p>Kako ćete inače objasniti smještanje gradskog pročištača u poplavnoj zoni, kada se budu ucrtavale poplavne zone u gradske prostorne planove?</p> <p>Bolje sada spriječiti nego poslije snositi velike troškove šteta i premještanja uređaja.</p> <p>Jedna velika greška već je učinjena zbog izgradnje kolektora na rivi - u poplavnoj zoni. Kako će se objasniti da se vode pročišćene do 2. stupnja ispuštaju u more umjesto da se koriste za navodnjavanje poljoprivrednih površina (pa bi lokacija uređaja u pulskom zaleđu bila daleko povoljnija).</p> <p>Osim toga, nije u skladu s mjerama sprječavanja emisija CO2 da se fekalni mulj obrađuje daleko od samog uređaja jer to pretpostavlja svakodnevni prijevoz fekalnog mulja s lokacije pročištača na udaljenu lokaciju uređaja za sušenje mulja. Studijom utjecaja na okoliš predviđeno je da se postrojenje za sušenje fekalnog mulja nalazi u okolici Kaštijuna, lokaciji za koju postoji veliko protivljenje javnosti. Ako se želi druga lokacija, treba napraviti novu studiju utjecaja na okoliš.</p> <p>Nije prihvatljivo ni da se s lokacije uređaja za pročišćavanje u Peroju (Aglomeracija sjever) mulj odvozi na Kaštijun, kao što je predviđeno projektom, niti na bilo koju drugu toliko udaljenu lokaciju.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE</p>	<p>Razmatranje lokacije uređaja za pročišćavanje nije predmet Strategije zelene urbane obnove grada Pule.</p>

		<p>Fekalni mulj je, poput pročišćene vode, resurs koji se može ponovno upotrijebiti, npr. za proizvodnju plina.</p> <p>Stoga je nužno odrediti nove lokacije za smještaj pročišćavača s karakteristikama koje će zadovoljiti održivi urbani razvoj u skladu s europskim politikama i smjernicama koje smo kao država usvojili. U razmatranju mogu biti lokacija Max Stoja, Dolinka ili neka sasvim nova lokacija u zaleđu grada, udaljena od postojećih naselja, u istočnom ili jugoistočnom dijelu grada. Lokacija u tim dijelovima grada omogućila bi obuhvaćanje mnogih novih naselja kanalizacijskim sustavom (Monte Turco i druga).</p> <p>Trenutno se s crpne stanice Dolinka kanalizacijski sustav cijelog pulskog zaleđa prepumpava na crpnu stanicu Valkane, zbog čega se troši puno električne energije. Prilikom projektiranja uređaja trebalo bi voditi računa o iskorištavanju gravitacijskih mogućnosti odvodnje i na taj način energetski rasterećivati sustav.</p> <p>Aglomeracija centar još je, po svemu sudeći, daleko od realizacije zbog nedostatka sredstava, ali i kapaciteta za realizaciju tog velikog projekta paralelno s Aglomeracijom sjever, čija će realizacija trajati godinama. Zato bi to vrijeme trebalo iskoristiti za iznalaženje drugih mogućih lokacija za pročišćavač, za koje je, za razliku od dosadašnjeg načina planiranja, potrebno napraviti vjerodostojnu usporednu analizu, te provesti široku javnu raspravu za odabir najbolje lokacije. Osim toga, moguće je krenuti i s drugim dijelovima projekta Aglomeracija centar, nije nužno da se prvo krene s izgradnjom pročišćavača.</p>		
		<p>KRUŽNA EKONOMIJA - OSIGURANJE PROSTORNIH PREDUVJETA ZA TRANSFORMACIJU GOSPODARSTVA</p> <p>Pula se, nakon propasti industrije, u velikoj mjeri oslanja na sezonalni turizam. Opasnosti i negativne posljedice monokulture turizma dobro su poznate. Oslanjanje na turizam nije spriječilo iseljavanje niti nezaposlenost. Dominantnost turizma u gospodarstvu pokazuje slabost njegovih ostalih sastavnica i zato je veliki udio turizma u nacionalnom BDP-u zapravo znak slabosti gospodarstva. Rentijerstvo ne može nadomjestiti industrijski razvitak i ne može generirati privlačenje i zadržavanje kvalificirane radne snage. Stoga se gradovi moraju potruditi i investirati u stvaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje bazirane na kružnosti i zelenim tehnologijama, koji imaju veliku razvojnu perspektivu.</p> <p>Pula nema proizvodnu zonu, a dobar dio zemljišta koji je za to mogao poslužiti već je prodan. Stoga je potrebno isplanirati lokaciju koja odgovara površinom, pristupom autocesti, željeznici, zračnoj luci i sa što jednostavnijim razvojem infrastrukture. Lokacija bi trebala biti veća od 500.000 m² (poslovna zona Galižana ima 700.000 m²)</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE</p>	<p>Prijedlog se odnosi na prostorno planiranje ne na Strategiju zelene urbane obnove. Slijedom navedenog isti je moguće razmatrati kroz izmjene i dopune prostorno planskih dokumenata u skladu sa izrađenim studijama i stručnim podlogama.</p>
		<p>U svrhu formiranja poduzetničke zone, koja Puli nedostaje, potrebno je definirati zemljište dostatne veličine, to može biti postojeće gradsko zemljište. Ako nije moguće definirati takvu zonu u vlasništvu grada, može se u obzir uzeti i zemljište u vlasništvu RH s obzirom da postoji zakonsko uporište za prepuštanje vlasništva lokalnoj samoupravi ako se radi o projektu u javnom interesu, koji doprinosi povećanju zapošljavanja i javnih prihoda.</p>		

		<p>KRUŽNA EKONOMIJA - poticanje tranzicije sufinanciranjem osposobljavanja, inovacija i digitalizacijom</p> <p>Grad Pula-Pola morao bi pronaći načine poticati mehanizmima koji su na raspolaganju kružnih poslovnih modela te novih tehnologija proizvodnje i recikliranja.</p> <p>Za usmjeravanje prema održivijim obrascima proizvodnje i potrošnje potrebne su odlučne mjere Grada.</p> <p>Jedan od razloga je i taj što primjena načela kružnosti ima dokazano pozitivan učinak na stvaranje radnih mjesta. Jedan od preduvjeta je da radnici steknu vještine potrebne za zelenu tranziciju.</p> <p>Stoga Grad mora hitno početi stvarati (npr. putem Pučkog otvorenog učilišta) ili sufinancirati programe razvoja vještina.</p> <p>Mjere i aktivnosti koje se odnose na poticanje zelene tranzicije i osiguranje prostornih preduvjeta u potpunosti nedostaju u Strategiji i treba ih dodati</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE</p>	<p>Mjere i aktivnosti proizaći će iz uspostave modela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, a za to se moraju uspostaviti određeni preduvjeti.</p> <p>Preduvjeti su dati primjerom za grad London, odnosno nacrtom plana izrade kružnog modela gospodarstva za Grad Pulu (tablica 28.) – formiranje interesne skupine, organizacija i provođenje radionica za javnost, uključivanje modela kružnog gospodarstva u strateške i prostorno-planske dokumente Grada.</p>
		<p>NUŽNOST ISTICANJA MJERA ZAŠTITE TLA - zalihe organskog ugljika u tlu imaju ključnu ulogu u borbi protiv klimatskih promjena. Tlo ima nezamjenjivu ulogu u skladištenju ugljika, budući da mu je kapacitet skladištenja tri puta veći od količine ugljika koja se nalazi u atmosferi i pet puta veći od količina koje sadržava vegetacija na svjetskoj razini. Tlo je, nakon oceana, najveći rezervoar ugljika na planetu, stoga je potrebno ne samo zadržati, već i povećati tu njegovu ulogu i kapacitet skladištenja kako bi se smanjile emisije stakleničkih plinova i usporile klimatske promjene. Za to je potrebno održivo gospodarenje tlom. Često se tlo pogrešno smatra obnovljivim resursom, ali s obzirom na vrlo dug period procesa formiranja i regeneracije tla, ono je de facto neobnovljiv i ograničen resurs, te stoga mora biti zaštićeno.</p> <p>Organska tvar pozitivno utječe na različita fizička, kemijska i biološka svojstva tla. Upravo ona tlo čini plodnim. Tlo bez ili sa slabo prisutnom organskom tvari "beživotno" je tlo. Ugljik sadržan u tlu ujedno je i najvažnija rezerva na planeti. Premda je rezervoar tla manji od oceanskog i fosilnog, on najviše utječe na ljude, pozitivno ili negativno. Zbog toga njegovo skladištenje u tlu igra ključnu ulogu u borbi protiv klimatskih promjena.</p> <p>Organska tvar posjeduje i veliku sposobnost vezanja i zadržavanja vode u tlu. Zato je gubitak organske tvari jedan od glavnih problema koji ugrožavaju funkcionalnost tla. Taj je fenomen uzrokovan velikim transformacijama u načinu korištenja zemljišta koja se poduzimaju u gradu, poput brtvljenja tla (prekrivanje tla nepropusnim materijalima), širenjem infrastrukture i građevina.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE</p>	<p>Smjernice su date u SZUO - tablicom 14 i tablicom 15 Matrica indikatora gradskog klimatskog akcijskog planiranja, te tablicama 16 - 27 uvođenje NBS sustava.</p>

		<p>S obzirom na malu istaknutost i poznavanje ove teme, nužno je da se u predmetnoj Strategiji veća pažnja posveti ovoj temi kako bi se senzibilizirali za politike upravljanja tlom, tj. za smanjivanje njegove potrošnje i održiv način korištenja.</p> <p>Mnogi su uzroci degradacije i gubitka tla, no za ove potrebe fokusirat ćemo se na potrebu zaustavljanja brtvljenja i zauzimanja tla/zemljišta i sprječavanje daljnjeg gubitka organske tvari iz poljoprivrednog tla. Posljednjih su se više desetljeća pojavili zabrinjavajući trendovi zauzimanja zemljišta, koje je pogođeno ubrzanim procesima razvoja stanovanja i turističkog razvoja. Urbane i infrastrukturne transformacije uglavnom negativno utječu na poljoprivredna područja. Stoga je potrebno u Strategiju uvesti smjernice za učinkovito korištenje tla kako bi se maksimalizirale usluge ekosustava i onemogućila njegova degradacija, a gdje je to potrebno i poboljšala njegova kemijska, fizička i biološka svojstva.</p> <p>Osim toga, gradska infrastruktura proširuje se na proizvodne i prirodne poljoprivredne površine, dodatno fragmentirajući krajolik i utječući na divlje životinje i ekosustave. Korištenje kemijskih sredstava u poljoprivredi koje uzrokuju difuzno onečišćenje, smanjuju bioraznolikost i predstavljaju rizik za zdravlje.</p> <p>Brtvljenje tla rezultat je njegove stalne pokrivenosti umjetnim materijalom (poput asfalta, betona), koja uklanja ili smanjuje njegovu propusnost. Ovaj fenomen predstavlja glavnu i najutjecajniju komponentu potrošnje tla, tj. porast površine umjetno prekrivenog tla na štetu poljoprivrednih, prirodnih i poluprirodnih područja. Postupak brtvljenja zasigurno ima najozbiljniji učinak na tlo, sprječavajući prirodne funkcije ekosustava, što uzrokuje njegovu potpunu i nepovratnu degradaciju.</p> <p>Površine pod betonom i asfaltom su nepropusne, te tlo sprječavaju u obavljanju svojih funkcija, primjerice skladištenja vode, proizvodnje hrane i biomase, regulacije klime, ublažavanju učinka štetnih kemikalija i pružanju staništa. Nepropusne površine sprječavaju kišu da prodre u tlo, gdje se ona filtrira i nadohranjuje podzemne vode.</p> <p>Stoga je u Strategiji potrebno istaknuti mjere koje sprječavaju nastavak opisanih negativnih praksi, npr. zabrana asfaltiranja velikih parkirnih ili operativnih površina te korištenje zamjenskih pokrovnih elemenata koji omogućavaju vodopropusnost; mjere odbrtvljivanja postojećih betoniranih i asfaltiranih površina; mjere za očuvanje i unaprjeđenje kvalitete vrijednih poljoprivrednih površina u gradu, mjere za zaustavljanje nepotrebne potrošnje tla, uvođenje obaveze zadržavanja nepokrivenog tla u većem postotku na građevinskim česticama itd.</p> <p>Mjere i aktivnosti koje se odnose na zaštitu tla koje ima tako veliku sposobnost skladištenja ugljika u potpunosti nedostaju u Strategiji i treba ih dodati.</p>		
--	--	---	--	--

		<p>PROSTORNO PLANIRANJE KAO KLJUČNI ALAT ZA IMPLEMENTACIJU PREDMETNE STRATEGIJE</p> <p>Zelena infrastruktura je postala ključan element javnih politika prostornog planiranja. Ta politika nije još, nažalost, zaživjela u prostornom planiranju u Puli. Stoga držimo da je potrebno navesti ključne alate prostornog planiranja kojima će se omogućiti praktična implementacija Strategije u prostorne planove. Strateški ciljevi zacrtani predmetnom strategijom mogu se ostvariti samo ako se dosljedno implementiraju u prostorno plansku dokumentaciju.</p> <p>Stoga je potrebno utvrditi način i mjere implementacije strateških ciljeva razvoja u prostorne planove. Potrebno je istaknuti problem zastarjelosti važećih planova s prevladanim tehnološkim i prostornim rješenjima.</p> <p>Dosadašnja je prostorna politika obilježena planiranjem bez uzimanja u obzir klimatskih promjena i potrebe za njihovim sprječavanjem i ublažavanjem neminovnih štetnih posljedica.</p> <p>Tako se u temeljnom gradskom prostornom planu GUP-u to uopće ne spominje. Kako i bi, kada je izrađen daleke 2008. godine i učestalo mijenjan, često isključivo zbog zahtjeva vlasnika zemljišta. Takvu praksu treba zaustaviti, kao što je potrebno zaustaviti izmjene važećih prostornih planova koje su u tijeku, a koje u sebi ne sadrže ciljeve ugradnje zelene infrastrukture. Radi se o 11. izmjenama GUP-a, 4. izmjenama UPU Max Stoja i izradi UPU Karšiole.</p> <p>Tako se npr. pristupilo 11. izmjenama GUP-a, a da se prethodno nije izradilo čak ni zakonom propisano izvješće o stanju u prostoru.</p> <p>Posljednji takav izvještaj za Pulu napravljen je za razdoblje od 2014. do 2018., nakon toga se nije izrađivao. Ti izvještaji nisu samo formalnost, njima se služimo za ocjenu stanja u prostoru i predlaganje načina rješavanja uočenih problema. Temeljem čega pristupamo izmjenama kada nema jasne slike stanja u prostoru niti preporuka za njegovo unapređenje?</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE</p>	<p>Strategijom su predviđene mjere i to na svim razinama izrade prostorno-planske dokumentacije. (Str. 107):</p> <p>M1.2. Osiguranje preduvjeta za razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.</p> <p>A1.2.1 Praćenje razvoja nacionalne metodologije integralnog planiranja zelene infrastrukture i izmjene propisa iz područja prostornog planiranja.</p> <p>A1.2.2 Evaluacija potrebe izmjena i dopuna postojeće prostorno-planske dokumentacije za primjenu strategije ZI.</p> <p>A1.2.3 Praćenje razvoja nacionalne metodologije integralnog planiranja KG prostorom i zgradama i izmjene propisa iz područja prostornog planiranja.</p> <p>A1.2.4 Evaluacija potrebe izmjena i dopuna postojeće prostorno-planske dokumentacije za primjenu strategije KG.</p> <p>A1.2.5 Izrada izmjena i dopuna postojeće prostorno-planske dokumentacije.</p>
--	--	---	-----------------------------------	---

		<p>Svrha urbanističkih planova užeg područja je kontrolirani razvoj naselja radi postizanja kvalitete izgrađenog prostora. Ukidanjem urbanističkih planova nižeg reda ukinulo se i sudjelovanje građana u odlučivanju o uređenju svojih kvartova budući da svaki prostorni plan pa i onaj nižeg reda, ima za obvezu, kako javni uvid u plan, tako i javnu raspravu.</p> <p>Svaki UPU ide na javnu raspravu, pa se građani mogu izjasniti o poželjnosti sadržaja u svom kvartu (znamo da je participativnost u odlučivanju važna i za implementaciju zelene infrastrukture). Kvartovi sa svim potrebnim sadržajima povezuju građane, pješačkim zonama potiču razvoj poduzetništva i obrtništva, dostupnim javnim sadržajima pomažu svim generacijama, smanjuju zagađenje zbog manjeg korištenja prijevoznih sredstava, održavaju atmosferu zajedništva, potiču brigu o čistoći i ljepoti okoliša u kojem živimo.</p> <p>GUP ne može biti alat takvog detaljnog planiranja. Dajemo jedan primjer: važećim GUP-om je velika zelena površina između tvrđave Monte Paradiso, naselja Veruda Porat i Industrijsko-obrtničke škole obojana u žuto, odnosno u namjenu S - stanovanje. Nisu predviđene javne površine, pristupni putevi, društveni sadržaji, pa ni obujam nužnog zadržavanja zelene infrastrukture i koridora. Građevinske parcele nastavljaju se prodavati i kupci imaju pravo započeti gradnju iste "kvalitete" i izgleda poput one na Monvidalu/Valvidalu.</p> <p>Stoga bi među aktivnosti za implementaciju Posebnog cilja 1. Strategije trebalo uz aktivnost A 1.2.5. dodati sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dopuna ciljeva koji se odnose na zelenu tranziciju u odlukama za izradu izmjena prostornih planova, čija je izmjena već započela: - uvođenje izrade urbanističkih planova uređenja kojima bi se planirali zeleni koridori i površine, kao dio gradske zelene infrastrukture. GUP ne može biti alat takvog detaljnog planiranja. Bez UPU-a aktivnost A 1.2.5. neće proizvesti željene rezultate. - integrirano energetska, klimatska i prostorno planiranje: https://regea.org/in-plan-integrirano-energetsko-klimatsko-i-prostorno-planiranje/ 		
		<p>NEDOSTAJE CILJ PREHRAMBENE I ENERGETSKE SAMODOSTATNOSTI</p> <p>Potrebno je poticati lokalni, pravedni i zdrav prehrambeni sustav koji je prihvatljiv za okoliš. Politikom "od polja i mora do stola" potrebno je povećati sigurnost opskrbe prehrane u lokalnoj zajednici i podupirati djelovanje poljoprivrednika i ribara koji su presudni u njezinoj provedbi. Temelj za razvoj poljoprivrede je zabrana prenamjene poljoprivrednog zemljišta u građevinsko. Treba, prije svega, sačuvati postojeće urbane vrtove, te uz nova prigradska naselja osigurati prostor za dodatna zemljišta za nove urbane vrtove. Novi urbani vrtovi, osim postojećeg na Gregovici, predviđeni su samo na Vidikovcu prema Premanturskoj ulici. To ne samo što nije dovoljno, već implicira prenamjenu odnosno gubitak postojećih "nelegalnih" urbanih vrtova. Predlažemo da se zadrže svi postojeći urbani poput onih iznad Lučice Delfin i ispod Ville Idole.</p> <p>Potrebno je utvrditi postojanje osobito vrijednih, vrijednih obradivih zemljišta i ostalih obradivih tla. Na temelju toga treba osigurati zadržavanje osobito vrijednih i vrijednih poljoprivrednih zemljišta, te agrotehničkim mjerama osigurati odgovarajuće gospodarenje sadržajem organskog ugljika s ciljem sprječavanja ili</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE</p>	<p>Prijedlog je predmet razmatranja kroz izmjene i dopune prostorno-planskih dokumenata u skladu s izrađenim studijama i stručnim podlogama.</p>

		<p> smanjenja degradacije tla i zemljišta kako bi se osigurala sigurnost hrane, prilagodba i ublažavanje klimatskih promjena, poboljšala kvaliteta tla, smanjila erozija, povećao kapacitet zadržavanja vode i povećala otpornost na sušu, dok bonitetna vrijednost zemljišta treba primjenom agrotehničkih mjera ostati ista ili bi se primijenjenim mjerama trebala povećati.</p>		
		<p>PODRUČJA OD POSEBNE VAŽNOSTI ZA BUDUĆI RAZVOJ GRADA - PLANIRANJE STRATEŠKIH PROSTORNIH RESURSA GRADA U SKLADU SA STRATEGIJOM ZELENE URBANE OBNOVE - MUZIL, VALLELUNGA, MONUMENTI, ZONCHI, KARŠIOLE</p> <p>Međunarodni i domaći stručnjaci predložili su da se u okviru Strategije urbane obnove Pule ("Pula Brownfield Regeneration" 2022.) Muzil očuva u svojem raskošnom zelenom dijelu, jer je to jedan od glavnih aduta Pule u borbi s klimatskim promjenama, te na njemu planiraju najrazličitije međusobno isprepletene namjene. Dakle, predlaže se ne jedna namjena - turizam, golf, apartmani, već mnoge funkcije koje su gradu potrebne i koje se moraju realizirati postupno. A ne čitavo područje davati u 99-godišnju koncesiju, kako je bilo planirano. Ono što nam ti priznati stručnjaci poručuju jest da treba čuvati prirodu, sačuvati tlo, da ne treba zauzimati nove površine, već najprije obnoviti one zapuštene i izgrađene.</p> <p>Država treba prepoznati potrebu lokalne samouprave da se neiskorištena i zapuštena državna imovina stavi u funkciju koja će razvijati lokalnu zajednicu, a ne da putem projekta Brijuni rivijera nameće rješenja koja nemaju podršku zajednice i koja predviđaju privatizaciju najvrjednijih dijelova prostora u Puli: njenog priobalja. Projekti urbanog razvoja ne mogu biti uspješni bez ranog uključivanja lokalne zajednice i podrške svih dionika.</p> <p>Tu je zatim i cijela zona Vallelunge, Karšiola, Zonchi s potencijalom za razvoj grada i ulaganja, za koje je potrebno istaknuti planiranje u skladu s principima istaknutima u predmetnoj Strategiji.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE</p>	<p>Prijedlog se odnosi na prostorno planiranje ne na Strategiju zelene urbane obnove. Slijedom navedenog isti je moguće razmatrati kroz izmjene i dopune prostorno planskih dokumenata u skladu sa izrađenim studijama i stručnim podlogama. Projekt Urbana obnova Pule jedna je od stručnih podloga, uključujući i ovu Strategiju koja će se koristiti kroz izmjene i dopune prostorno planskih dokumenata.</p>
		<p>OČUVANJE OBALE KAO NAJVRJEDNIJEG PROSTORNOG RESURSA GRADA</p> <p>Dosadašnje prostorno planiranje nije vodilo računa o nužnosti zaštite prostora, već je sve nove turističke kapacitete smjestilo na najatraktivnije površine uz more. Sreća je da se ti projekti nisu realizirali jer sada imamo šansu to popraviti.</p> <p>Ovo su planirani novi turistički smještajni kapaciteti prema važećem GUP-u: Saccorgiana 1544 postelja, Valkane Lungomare 360 postelja, Stoja Stara klaonica 162 postelje, Valovine 400 postelja, Muzil 750, Valkane 360, Max Stoja sport hotel 50, Max Stoja poslovni hotel u sklopu trgovačkog centra 56, Pragrande 80, Sveta Katarina 200, Marina Veruda 100, Muzil Smokvica 720, Štinjan Puntizela Hidrobaza 1200 i tako dužobalno dalje na još niz drugih lokacija.</p> <p>Te kapacitete treba bitno smanjiti u skladu sa studijom nosivog kapaciteta, čija izrada postaje obavezna s novim Zakonom o turizmu.</p> <p>Eventualne nove kapacitete planirati isključivo na brownfield zonama (npr. Saccorgiana ne bi bila prikladna za više od tisuću novih kreveta): Osim obnove postojećih hotela, smatramo da je budućnost i u obnovi pulskih brownfield lokacija, dakle već postojećih zona na prostoru Vallelunge, Monumenata, Katarine i dijela Muzila. Pulski zaljev krije ogroman prostorni potencijal, a netaknute zelene površine želimo ostaviti budućim generacijama u naslijeđe.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE</p>	<p>Prijedlog se odnosi na prostorno planiranje ne na Strategiju zelene urbane obnove. Slijedom navedenog isti je moguće razmatrati kroz izmjene i dopune prostorno planskih dokumenata u skladu sa izrađenim studijama i stručnim podlogama.</p>

		<p>ISTICANJE VRIJEDNIH DIJELOVA PULSKE ZELENE INFRASTRUKTURE</p> <p>Ni u tekstualnom dijelu ni u aktivnostima za ostvarenje posebnih ciljeva nema spomena potrebe zaštite pojedinačnih zelenih cjelina postojeće zelene infrastrukture, npr. Vallelunga, Štinjan, Monteghiro, Gregovica, Vidikovac, Veruda, Stoja, Lungomare, Verudela, Zlatne stijene, šume Boškarica, Busoler, Vidikovac, Veli vrh itd. Nemogućnost pretraživanja dokumenta po ključnim riječima otežava komentiranje, pa se ispričavamo ako nam je promaklo njihovo isticanje. Stoga predlažemo da se među aktivnosti P.C.1 uvede očuvanje imenom navedenih zelenih cjelina grada koje je potrebno u cijelosti očuvati.</p>	PRIMLJENO NA ZNANJE	<p>Strategijom, je upravo to i naglašeno. Poglavlje 10.3.1.6 Mreža zelene infrastrukture s potpoglavljima: A/Postojeće urbane točke, B/Novo urbane točke, Novi centralni gradski parkovi, Zeleni klinovi, Urbani koridori...</p>
		<p>U Strategiji se ističe uspostava 300 ha novih zelenih površina, ali nedostaje (možda nam je promaklo) koliko je hektara trenutno pokriveno zelenim površinama. Tek bi usporedba postojećeg stanja i budućeg željenog dala pravu sliku promjene koja se želi postići.</p> <p>Svakako bi trebalo spomenuti kao loše primjere dogradnju škole na Stoji, zbog čega je porezan cijeli park, 75 vrlo visokih zdravih stabala, i uništavanje šume Lungomare/Valkane zbog izgradnje nogometnog terena i cesta kroz šumu. Nema nikakvog smisla planirati pošumljavanje (100 hektara) i nove zelene površine (90 hektara), dok se istovremeno uništavaju postojeće šume. Pošumljavanje ne može biti ekvivalent uništenim šumama niti po veličini površine niti po broju stabala. Jedno odraslo stablo nam daje višestruko više kisika od novo posađenog.</p>	PRIMLJENO NA ZNANJE	<p>Izrada katastra zelenila kao i vođenje njegovog ažurnog stanja jedna je od prioritarnih aktivnosti.</p>
		<p>Stoga je među aktivnosti za realizaciju P.C.2 potrebno imenom navesti zelene cjeline koje je potrebno zaštititi i unaprijediti.</p>	PRIMLJENO NA ZNANJE	<p>Prijedlog se odnosi na prostorno planiranje ne na Strategiju zelene urbane obnove. Slijedom navedenog isti je moguće razmatrati kroz izmjene i dopune prostorno planskih dokumenata u skladu sa izrađenim studijama i stručnim podlogama.</p>
		<p>Naime, među aktivnostima za provedbu cilja P.C.2 nalazimo navedene neke pojedinačne površine i projekte, poput ozelenjavanja parkirališta na Verudeli ili nove zelene površine na Hidrobazi, Pragrandeu ili Kaštijunu.</p> <p>Ono što nedostaje jesu preporuke za očuvanje zelenih površina na brownfield područjima čija se prenamjena planira - Vallelunga, Monumenti, Zonchi, Štinjan, Muzil.</p> <p>Od izuzetne je važnosti da se prenamjena dijelova tih prostora obavlja u skladu s potrebom očuvanja i unapređenje zelene infrastrukture.</p>	PRIMLJENO NA ZNANJE	<p>Strategijom su predviđene sve mjere kroz uspostavu urbanih točaka, urbanih koridora, te mreže zelene infrastrukture poglavlje 10.3.1.6 Mreža zelene infrastrukture, te aktivnosti unutar posebnog cilja P.C.2.</p>
		<p>Premda je prostornim planom predviđeno da je jedna od mogućih lokacija za novi gradski pročistač lokacija postojećeg mehaničkog uređaja na Lungomareu, držimo da je trebalo u predmetnoj Strategiji naglasiti neprihvatljivost takvog rješenja iz dva razloga - to se suprotstavlja ideji kružne ekonomije (nije prihvatljivo ispuštanje pročišćene vode u more), a i radi se o glavnoj i najomiljenijoj rekreacijskoj zoni uz more.</p>	PRIMLJENO NA ZNANJE	<p>SZUO je predloženo (str 81.) da mulj s uređaja, kao i sam uređaj za pročišćavanje, bude dio kružnog gospodarstva. Razmatranje konkretne lokacije uređaja za pročišćavanje nije predmet Strategije zelene urbane obnove grada Pule.</p>

		<p>IZGRADNJA PJEŠAČKE STAZE VALAKANE NE MOŽE SE SMATRATI ULAGANJEM U ZELENU INFRASTRUKTURU</p> <p>U tekstu Strategije navodi se, između ostalog, da izgradnja pješačke staze kroz šumu na Valkanama predstavlja element izgradnje zelene infrastrukture, što nije točno.</p> <p>Taj projekt ne odgovara nikako sljedećem opisu: "Treba naglasiti da je za Strategiju zelene urbane obnove neophodno jasno utvrditi projekte koji su pripremljeni za klimatski neutralnu i klimatski otpornu budućnost, odnosno projekte iz gradskog proračuna treba doraditi u skladu s tehničkim smjernicama za prilagodbu klimatskim promjenama."</p> <p>Zbog staze je nepotrebno prokrčena šuma (službeno i s dozvolom 9 stabala, a bez dozvole daleko veći broj), uz izgovor da se to radi za potrebe izgradnje nogometnog igrališta. Za stazu nije uopće bilo potrebe jer se na nogometno može bez problema doći postojećim cestama i stazama. Staza je osvijetljena javnom rasvjetom, a poznati su negativni učinci onečišćenja šuma svjetlom. Predlažemo izbacivanje te stavke iz popisa zelene gradske infrastrukture i ubacivanje upozorenja o nepoželjnosti uvođenja rasvjete u područja urbanih šuma.</p>	<p>NE PRIHVAĆA SE</p>	<p>Izgradnja pješačke staze kroz šumu je ulaganje u zelenu infrastrukturu.</p> <p>Nova EU agenda: Svima jednako, i ljudima i životinjama i biljkama.</p> <p>Rasvjeta mora biti u skladu sa normativima za smanjenje svjetlosnog onečišćenja.</p>
		<p>UNIJETI PODRUČJE MUZILA U NOVE CENTRALNE GRADSKO POKRETE</p> <p>U Strategiji se navodi da su površine novih centralnih gradskih parkova predviđene na Pragradeu i na ŽCGO Kaštijun.</p> <p>Držimo da je dobra ideja ozelenjavanje područja oko Kaštijuna, koji će tako postati dio zelene gradske infrastrukture, ali ne dijelimo entuzijazam oko mogućnosti da građani prihvate to područje kao rekreacijsko i izletničko. Ne dijelimo ni stajalište da se na toj lokaciji planira postavljanje postrojenja za daljnju obradu mulja s UPOV-a.</p> <p>Predlažemo da se Muzil planira kao glavna gradska zelena zona - glavni dio zelene gradske infrastrukture koju je potrebno realizirati radi prilagodbe klimatskim promjenama. Trenutna namjena tog područja u prostornim planovima je turistički resort s 2500 kreveta, golf igralištem i apartanskom izgradnjom, a to se ne može smatrati ni održivim ni klimatski poželjnim razvojem. To ne može biti polazište za izradu predmetne Strategije, koja bi trebala upozoriti na negativne učinke nekih važećih rješenja i uputiti vlast na njihovo mijenjanje kako bi se postigli ciljevi Strategije.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE</p>	<p>Strategijom zelene urbane obnove grada Pula-Pola, Muzil je kao takav i prepoznat, ali ne kao jedan od centralnih gradskih parkova već kao urbana točka i dio urbanih koridora i mreže zelene infrastrukture.</p> <p>Ovom je strategijom prepoznata iznimna važnost Muzila kao jedinstvene prirodne i povijesne atrakcije, veliki prirodni i baštinski potencijal no ne smije se zanemariti i njegova uloga generatora razvoja grada Pule.</p> <p>Sve navedeno potrebno je analizirati tijekom izrade izmjena i dopuna prostorno planske dokumentacije koja će valorizirati ovu kao i ostale relevantne stručne podloge i studije.</p>

		<p>Manjkavost prijedloga Strategije u vezi s nekorisćenim gradskim prostorima nadopuniti zaključcima recentno izrađene Strategije regeneracije pulskih brownfield područja. Prošle je godine multidisciplinarni tim stručnjaka iz svih područja koja su relevantna za zelenu infrastrukturu i za urbanizam - KCAP Architects&Planners, Urbanex i KPMG za Pulu izradio Pula Brownfields Regeneration Strategy Pula - Strategiju regeneracije pulskih brownfield područja.</p> <p>Nedavno je objavljen Priručnik za implementaciju zelene urbane obnove. Priručnik su izradili stručnjaci za održivu urbanu regeneraciju iz Urbanexa, oni koji su radili i Strategiju regeneracije pulskih brownfield područja (uz podršku Ministarstva i EBRD-a, u sklopu projekta koji financira Europska unija putem Instrumenta tehničke potpore). Dakle, isti su stručnjaci radili i pulsku Strategiju regeneracije brownfield područja i Priručnik za implementaciju zelene urbane obnove. Stoga se postavlja logično pitanje zašto osnovni zaključci proizvedene Strategije regeneracije pulskih brownfield područja nisu iskorišteni u ključnom dokumentu koji se bavi pitanjima zelene infrastrukture tj. ovoj Strategiji zelene urbane obnove?</p> <p>Strategija regeneracije pulskih brownfield područja nije navedena čak ni u popisu korištenih izvora.</p> <p>Potrošena su javna sredstva, u ovom slučaju sredstva nisu bila lokalna već sredstva EBRD-a iz Create Funda, ali i radni dani zaposlenika Grada Pule kao članova radne skupine, znanje međunarodnog tima stručnjaka kao i zainteresirane javnosti koja je sudjelovala u tom procesu. Grad Pula dao je puno podršku projektu, javno ga predstavljao više puta, a sad rezultate tog dvogodišnjeg rada u potpunosti zanemaruje? Time su izigrani svi oni koji su volonterski sudjelovali u participativnom procesu kreiranja dokumenta, ali i svi oni koji su u Kinu Valli slušali o zaključcima Strategije.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE</p>	<p>Projekt Urbana obnova Pule stručna je podloga koja će biti predmet razmatranja kroz izmjene i dopune prostorno planskih dokumenata uz ostale relevantne studije i stručne podloge.</p>
		<p>Premda je, nažalost, jasno da Pula nema propisanu metodologiju ni smjernice za izradu svojih razvojnih strategija, što rezultira njihovom metodološkom neusklađenošću i upitnom kvalitetom, potpuno je neracionalno i neodgovorno u svaki novi strateški proces krenuti ispočetka, ignorirajući rezultate recentnih istraživanja i zaključaka proisteklih iz sličnih procesa.</p> <p>Tu je, naravno, i pitanje, financija: izrada nove strategije bila bi možda jeftinija da su preuzeti zaključci iz prethodne strategije.</p>	<p>POJAŠNJE NO</p>	<p>Izrada Strategija regulirana je Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem RH koji regulira metodologiju izrada strateških dokumenata.</p> <p>Strategije ZUO ne predstavljaju akte strateškog planiranja, već mogu poslužiti kao podloge za izradu i izmjene akata strateškog planiranja na lokalnoj razini.</p>
		<p>Jedan od fokusa zelene urbane obnove je i razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.</p> <p>U tu je svrhu potrebno mapirati postojeće stanje odnosno evidentirati postojeće stanje nekorisćenih prostora i zgrada i to je u predmetnoj Strategiji navedeno među planiranim aktivnostima.</p> <p>Međutim, u Strategiji se ne navodi potreba urbane sanacije i obnove tih napuštenih i devastiranih gradskih prostora (Muzil, Vallelunga, Hidrobaza, Zonchi, Monumenti). Vallelunga se, npr., spominje samo u kontekstu šetnice i tematskog koridora vezanog uz tvrđave, te kao putnički terminal koji je predviđenim prostornim planom.</p> <p>Za Muzil se u popisu literature navodi, po lošem i prevaziđenom konceptu overturizma poznata Studija 3LHD iz 2011., ali ne i Strategija regeneracije pulskih brownfield područja iz 2022., koja Muzil, zbog veličine i očuvanosti,</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE</p>	<p>Prijedlog se odnosi na prostorno planiranje ne na Strategiju zelene urbane obnove. Slijedom navedenog isti je moguće razmatrati kroz izmjene i dopune prostorno planskih dokumenata u skladu sa izrađenim studijama i stručnim podlogama.</p>

		prepoznaje kao ključni element pulske zelene infrastrukture.		
		<p>Muzil se spominje isključivo u kontekstu namjena planiranih prostornim planom, premda se nigdje izričito ne navodi planirani turistički resort s 2500 ležajeva i golfom, nautičkom marinom, apartmanskim naseljem itd. Strategija regeneracije pulskih brownfield područja prepoznala je štetnost takvog koncepta i ponudila drugačije rješenje - Muzil kao zelena gradska oaza uz stavljanje u funkciju napuštenih zgrada. Rješenje u skladu s održivijim oblicima turizma ponuđeno je i za područje Hidrobaze. Predmetna Strategija, međutim, uopće ne propituje trenutnu namjenu Muzila, pa tako ni golf, premda se to očekivalo od Strategije koja Pulu mora pripremiti za posljedice klimatskih promjena.</p> <p>Prostorno planiranje je u ingerenciji lokalne samouprave i na njega ne bi trebalo utjecati pitanje vlasništva nad zemljištem, odnosno odavno propali projekt Brijuni rivijera kojeg gura Vlada. Bit projekta Brijuni rivijera je pretvaranje napuštenih vojnih zona u priobalju u masovnu turističku izgradnju. Takav je koncept odavno napušten zbog štetnih posljedica u svjetlu održivog razvoja i klimatskih promjena.</p> <p>Stoga je potpuno nerazumljivo da se u ovoj Strategiji navodi: "Potencijal za razvoj poslovnog okruženja na prostoru Grada Pule prisutan je u projektima kojima se nastoje privući strana ulaganja. Trenutno za takve aktivnosti Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja predlaže nekoliko projekata, kao što su na primjer projekt Hidrobaza, Muzil i dr."</p>	PRIMLJENO NA ZNANJE	<p>Strategijom zelene urbane obnove grada Pula-Pola, Muzil je prepoznat kao jedna od urbanih točaka i dio urbanih koridora i mreže zelene infrastrukture.</p> <p>Ovom je strategijom prepoznata iznimna važnost Muzila kao jedinstvene prirodne i povijesne atrakcije, veliki prirodni i baštinski potencijal no ne smije se zanemariti i njegova uloga generatora razvoja grada Pule.</p> <p>Sve navedeno potrebno je analizirati tijekom izrade izmjena i dopuna prostorno planske dokumentacije koja će valorizirati ovu kao i ostale relevantne stručne podloge i studije.</p>
		<p>Neobično je i da se u poglavlju POSEBNI CILJ 2 - KRUŽNA OBNOVA NEKORIŠTENIH PROSTORA I ZGRADA, mjera 2.2. navode samo sljedeće aktivnosti:</p> <p>A 2.2.1 Pulski inovacijski centar - PIC - regeneracija područja kao multifunkcionalni prostor</p> <p>A 2.2.2 Obnova zgrade Filozofskog fakulteta u Puli</p> <p>A 2.2.3 Energetska obnova Sveučilišne knjižnice u Puli</p> <p>A 2.2.4 Rekonstrukcija i dogradnja DV Centar</p> <p>A 2.2.5 Izgradnja dječjeg vrtića u Valmadama</p> <p>A 2.2.6 Izgradnja dječjeg vrtića u Štinjanu</p> <p>A 2.2.7 Izgradnja dječjeg vrtića Sisplac</p> <p>A 2.2.8 Prenamjena objekta barokomore u dječji vrtić</p> <p>A 2.2.9 Rekonstrukcija i dogradnja OŠ Kaštanjer</p> <p>A 2.2.10 Rekonstrukcija i dogradnja OŠ Šijana</p> <p>A 2.2.11 Izgradnja školske sportske dvorane OŠ Tone Peruško</p> <p>A 2.2.12 Izgradnja nove OŠ na području Grada Pule-Pola</p> <p>A 2.2.13 Energetska obnova Istarskog narodnog kazališta - gradskog kazališta Pula</p> <p>A 2.2.14 Zvezdarnica Monte Zaro</p> <p>A 2.2.15 Utvrda na otoku sv. Andrija</p> <p>A 2.2.16 Prenamjena utvrde sv. Mihovila</p> <p>A 2.2.17 Uređenje kupališta Stoja</p> <p>A 2.2.18 Izrada analize mogućih projekata i plana njihove provedbe</p> <p>A 2.2.19 Raspisivanje poziva na dostavu projektnih prijedloga za kružnu obnovu nekorištenih zgrada</p> <p>Nije jasno kakve veze ima izgradnja potpuno novog vrtića u Valmadama s obnovom nekorištenih prostora. Zapravo sve mjere od 1 do 14 nemaju baš nikakve veze s obnovom napuštenih prostora i zgrada.</p>	PRIHVAĆASE	<p>U SZUO će se dodati nova mjera M2.4. Poticanje inovacija i razvoja u primjeni kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Mjera uključuje aktivnosti poticanja inovacija i razvoja u primjeni kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na svim razinama (materijala i proizvoda, projektiranja, gradnje, održavanja i obnove zgrada). Pod primjerima inovativnih materijala i/ili proizvoda mogu se podrazumijevati materijali s niskom ugrađenom energijom, materijali iz sekundarnih i recikliranih sirovina, materijali i elementi zgrade s niskim troškovima održavanja s mogućim korištenjem i nakon završetka cjeloživotnog vijeka zgrade. Aktivnosti iz mjere M2.1. koje s odnose na izgradnju novih objekata biti će uvrštene u okvir nove mjere M2.4.</p>

		<p>Predmetnom je Strategijom obuhvaćeno vrlo malo smjernica iz nacionalnog Programa razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine. U tom se Programu navodi: "Nekorišteni prostori i zgrade na prostoru RH predstavljaju najznačajniju kategoriju moguće primjene kružnog gospodarenja. To je široka paleta nekretnina različitih veličina i mjerila. Od mjerila zgrada do zona velikog mjerila koje zaposjedaju značajne površine gradova i izdvojenih gospodarskih/industrijskih područja izvan naselja.... U slučaju zahvata velikog mjerila projekte će karakterizirati faznost i dugotrajnost, a ako se tome dodaju i potrebe za izmjenama prostornog plana, vjerojatno je da će vremenski okvir projekata izaći izvan okvira srednjoročnog akta strateškog planiranja."</p> <p>Stoga je bilo apsolutno nužno u predmetnu Strategiju uvrstiti kružno gospodarenje napuštenim dijelovima grada, ali i napuštene zgrade koje je potrebno obnoviti.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE</p>	<p>Mjere i aktivnosti proizaći će iz uspostave modela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, a za to se moraju uspostaviti određeni preduvjeti. Preduvjeti su dati primjerom za grad London, odnosno nacrtom plana izrade kružnog modela gospodarstva za Grad Pulu (tablica 28.) – formiranje interesne skupine, organizacija i provođenje radionica za javnost, uključivanje modela kružnog gospodarstva u strateške i prostorno-planske dokumente Grada.</p>
		<p>Potreba sanacije i obnove napuštenih i devastiranih zona grada uopće se ne spominje (npr. Vallelunga), što je veliki nedostatak ove Strategije. Iz nje ne proizlazi npr. zaključak o tome treba li postojeće napuštene zgrade obnavljati i prenamijeniti ili rušiti. Sada već znamo da je postojeći linearni model gradnje i korištenja prostora dugoročno neodrživ, te da je nužno naglašavati kružnu obnovu. U tom je kontekstu, prema našem mišljenju, bilo potrebno naglasiti o kojim se to napuštenim prostorima u Puli radi koji trebaju kružnu obnovu.</p> <p>Stoga predlažemo da se u predmetnu Strategiju uvrste rezultati prethodno izrađene Strategije regeneracije pulskih brownfield područja, naročito dijelovi koji se odnose na područje Muzila, Hidrobaze i starogradske jezgre, te dijelovi koji se odnose na kružno gospodarenje napuštenim zgradama.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE</p>	<p>Projekt Urbana obnova Pule stručna je podloga koja će biti predmet razmatranja kroz izmjene i dopune prostorno planskih dokumenata u skladu sa izrađenim studijama i stručnim podlogama.</p>

		<p>Strategija zelene urbane obnove u sustavu planiranja</p> <p>Od iznimne je važnosti način usklađivanja Strategije zelene urbane obnove sa sustavom prostornog planiranja. Strategija ZUO predstavlja stratešku podlogu za izmjene i dopune prostornih planova. Stoga se s izmjenama važećih prostornih planova ne bi trebalo krenuti prije usvajanja Strategije, odnosno u svaku iduću izmjenu uvrstiti smjernice predmetne Strategije.</p> <p>U Priručniku za implementaciju zelene urbane obnove stoji da je u okviru Strategije poželjno izraditi prijedlog revidiranja prostorno-planske dokumentacije.</p> <p>Cilj izrade prijedloga revidiranja prostorno-planske dokumentacije je povezivanje koncepta zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama s prostornim kontekstom. Navedene prijedloge revizije potom je moguće uvrstiti u izmjene i dopune prostornih planova.</p> <p>Potreba za izradom prijedloga revizije prostorno-planske dokumentacije u Puli je naročito potrebna jer među donositeljima odluka postoji nerazumijevanje urgentnosti promjene načela prostornog planiranja odnosno prilagodbe klimatskim promjenama.</p> <p>Neodgovornost vodećih ljudi Grada ogleda se u započinjanju postupaka izmjena urbanističkih planova, kako GUP-a, tako i UPU-a, prije usvajanja predmetne Strategije. Premda postoji zakonska obaveza, ni Izvješće o stanju u prostoru nije izrađeno (posljednje je izrađeno 2018. godine), pa se postavlja pitanje na temelju čega se kreće u izmjene prostornih planova? Stoga predlažemo da se Strategija dopuni prijedlogom revidiranja prostorno-planske dokumentacije.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE</p>	<p>Strategijom su predviđene mjere i to na svim razinama izrade prostorno-planske dokumentacije. (Str. 107):</p> <p>M1.2. Osiguranje preduvjeta za razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.</p> <p>A1.2.1 Praćenje razvoja nacionalne metodologije integralnog planiranja zelene infrastrukture i izmjene propisa iz područja prostornog planiranja.</p> <p>A1.2.2 Evaluacija potrebe izmjena i dopuna postojeće prostorno-planske dokumentacije za primjenu strategije ZI.</p> <p>A1.2.3 Praćenje razvoja nacionalne metodologije integralnog planiranja KG prostorom i zgradama i izmjene propisa iz područja prostornog planiranja.</p> <p>A1.2.4 Evaluacija potrebe izmjena i dopuna postojeće prostorno-planske dokumentacije za primjenu strategije KG.</p> <p>A1.2.5 Izrada izmjena i dopuna postojeće prostorno-planske dokumentacije.</p>
		<p>"Taktički urbanizam" i sudjelovanje javnosti</p> <p>U Priručniku za implementaciju zelene urbane obnove spominje se taktički urbanizam. Taktički urbanizam se odnosi na kratkoročne, niskobudžetne promjene u urbanom okolišu koje predstavljaju odgovor na potrebe i izazove s kojima se susreće lokalna zajednica, a mogu ih provoditi različiti akteri, uključujući građane, civilne, javne ili privatne aktere. Pojam je usko povezan s pojmom urbane akupunkture, koja također predstavlja male, čak i intervencije u prostoru nastale suradnjom lokalne zajednice i drugih aktera.</p> <p>U predmetnoj Strategiji spominje se da "jačanje osviještenosti kod stanovništva ujedno pozitivno djeluje na stvaranje „odozdo prema gore“ (bottom-up) inicijativa koje također mogu pospješiti razvoj zelene infrastrukture". Umjesto "mogućnosti pospješivanja", predlažemo da se taktički urbanizam provodi putem participativnog budžetiranja kroz mjesne odbore.</p> <p>Samoorganizacija građana putem mjesnih odbora je zanemareni, a veliki potencijal taktičkog urbanizma. Sudjelovanje građana prilikom implementacije Strategija ZUO može biti značajno, ali se mora predložiti i isplanirati u konkretnim mjerama.</p> <p>Stoga predlažemo da se u Strategiju uvrsti sljedeća mjera: razvoj zelene infrastrukture i kružno gospodarenje prostorom i zgradama isticati kao prioritet malih komunalnih akcija po mjesnim odborima u okviru participativnog proračuna.</p>	<p>PRIHVAĆASE</p>	<p>Prijedlog će biti uvršten u SZUO.</p>

			<p>Praćenje implementacije Strategije zelene urbane obnove</p> <p>Predlažemo da se uvede obaveza godišnjeg izvještavanja Gradskom vijeću o napretku implementacije mjera navedenih u Strategiji. Važno je pratiti stanje zelene urbane obnove, kao i razvoja i statusa projekata. Jedino se na taj način može pratiti njena učinkovitost i poduzeti potrebne mjere u slučaju neispunjavanja ciljeva. Upravo je nedostatak praćenja provedbe temeljni nedostatak svih gradskih strategija.</p>	POJAŠNJE NO	<p>Strategija zelene urbane obnove Grada Pula-Pola ima izrađen Strateški okvir kao i opcionalno poglavlje Pokazatelji, indikativni financijski plan i terminski plan provedbe koji sadrži jasne ciljeve i pokazatelje koji odgovaraju lokalnim specifičnostima. Strateški okvir, terminski i financijski plan te pokazatelji za praćenje doprinose postizanju zadanih ciljeva. Ključ postizanja zadanih ciljeva je kvalitetna provedba implementacijskog procesa koja uključuje redovito praćenje i izvještavanje o implementaciji, korigiranje terminskog plana ukoliko je potrebno, upravljanje rizicima koji su prisutni te osiguravanje transparentnosti procesa.</p>
			<p>S obzirom da zelena urbana obnova obuhvaća i jačanje otpornosti na rizike, držimo da je nužno izdvojiti prioritetne projekte čija je provedba važna i prioritetna zbog prirodnih rizika i dobrobiti stanovništva. Držimo da je potrebno istaknuti i projekte kojima se nastoji spojiti nekoliko zelenih urbanih točaka.</p>	PRIMLJENO NA ZNANJE	<p>Prvenstveni cilj Strategije zelene urbane obnove je prilagodba klimatskim promjenama i do 2050. smanjenje CO2 prema EU Green Dealu, kroz mjere navedene istom. Strategijom zelene urbane obnove sve urbane točke spojene su i urbanim koridorima i tematskim koridorima na način da se smanji CO2 i da se jednakovrijedno gleda i prostor i ljudi i životinje, i gospodarstvenici i javnost, tj. da se cijeli grad sagledava kao jedinstveni ekosustav, što on i je sa svim akterima na jedinstvenom prostoru grada.</p>
3.	ROGULJ IVICA ROGULJA GRACIJELA	<p>U STRATEGIJU ZELENE URBANE OBNOVE GRADA PULE PRIMARNO JE SANIRATI ŽCGO KAŠTIJUN U POTPUNOSTI I DEFINIRATI ROK ZATVARANJA ISTOGA. KAŠTIJUN S TAKVIM OBIMOM ZAGAĐENJA ZRAKA, VODE I ZEMLJE NIKAKO SE NE UKLAPA U KONCEPCIJU BILO ČEGA ŠTO U NAZIVU NOSI " URBANO I ZELENO"</p> <p>Tražimo i predlažemo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – saniranje podloge odlagališta na način da se onemogući oticanje procijedne vode u okoliš / more i zemlju – pokrivanje podloge odlagališta <p>SVAKODNEVNO</p> <ul style="list-style-type: none"> – uklanjanje baliranog otpada, koji se tu NEBI TREBAO NALAZITI – ne dozvoliti primanje i odlaganje BIO OTPADA na odlagališnu podlogu 	<p>U STRATEGIJU ZELENE URBANE OBNOVE GRADA PULE PRIMARNO JE SANIRATI ŽCGO KAŠTIJUN U POTPUNOSTI I DEFINIRATI ROK ZATVARANJA ISTOGA. KAŠTIJUN S TAKVIM OBIMOM ZAGAĐENJA ZRAKA, VODE I ZEMLJE NIKAKO SE NE UKLAPA U KONCEPCIJU BILO ČEGA ŠTO U NAZIVU NOSI " URBANO I ZELENO"</p> <p>Tražimo i predlažemo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – saniranje podloge odlagališta na način da se onemogući oticanje procijednih voda u okoliš / more i zemlju – svakodnevno pokrivanje podloge odlagališta ŽCGO Kaštijun nepropusnim pokrovom – uklanjanje baliranog otpada s prostora ŽCGO Kaštijun – ne dozvoliti primanje i odlaganje BIO OTPADA na odlagališnu podlogu ŽCGO Kaštijun – ne graditi kompostane na prostoru ŽCGO Kaštijun – ne planirati odlaganje fekalnog mulja s pročištača na prostoru ŽCGO Kaštijun 	NE PRIHVAĆA SE	<p>Strategija zelene urbane obnove ne definira aktivnosti Županijskog <u>centra za gospodarenje otpadom</u> Kaštijun koji je u funkciji. Sanirano je staro <u>odlagalište</u> komunalnog otpada.</p>

4.	IVAN CVEK	<p>Vjerujem da je teško, bolje reći nemoguće, zaniijekati kako je promocija i ulaganje u stvaranje infrastrukturnih uvjeta za masovan i siguran gradski i prigradski prijevoz biciklima, jedna od najzelenijih (i najzdravijih) pretvorbi gradskog življenja.</p> <p>Kao osoba, koja je prethodnih 6 godina živjela i radila u Nizozemskoj, to mogu potvrditi i iz prve ruke. Tamo su u gradskim središtima jednostavno dali prednost biciklima, horizontalnom signalizacijom dijeleći relativno uske kolnike između biciklista i motoriziranih vozila. Tako su potonje primorali da se disciplinirano voze iza biciklista, ili odustanu od dolaska u gradska središta automobilima te mnogi i sami prijeđu na korištenje bicikala u tu svrhu.</p> <p>Stoga, prijedlog ulaganja od samo EUR 33,000 na godišnjoj razini, u 2022. i 2023. god. u poboljšanje nedopustivo loših uvjeta sigurnosti prometovanja biciklima u Puli, predstavlja odraz totalnog nerazumijevanja, ili ignoriranja, činjenice da bi siguran gradski i prigradski prijevoz biciklima trebala biti jedna od okosnica zelene urbane obnove Grada Pula-Pola.</p> <p>Usput primjećujem, da je dokument Strateška podloga - Strategija zelene urbane obnove Grada Pula-Pola do 2030. godine, upućen u raspravu već djelomično zastario i pati zbog loše grafičke kvalitete priloga.</p>	PRIMLJENO NA ZNANJE	<p>Strateška podloga – strategija zelene urbane obnove nije jedini strateški dokument kojim se razrađuje prijevoz biciklima.</p> <p>Jedan od značajnijih je Plan održive urbane mobilnosti Grada Pule iz 2019. koji osim biciklizma razrađuje integrirano planiranje prometa uključujući i javni prijevoz i pješčačenje.</p> <p>Također, biciklizam se obrađuje i prostorno planskom dokumentacijom.</p> <p>Integriranje nove biciklističke mreže u postojeći sustav kao i proširenje iste uključujući povezivanje s susjednim jedinicama lokalne samouprave iziskuje značajna financijska sredstva pa se, stoga, traže i vanpraoračunske mogućnosti financiranja takvih projekata jedan od kojih je i ITU mehanizam za Urbano područje Pula u koji je, kao jedan od projektnih prijedloga, naveden i razvoj biciklističke infrastrukture. Iznos koji spominjete samo je indikativan.</p>
5.	ANITA SPONZA	<p>Građanka sam treće životne dobi i danas umirovljenica RH. Cijeli radni vijek sam provela u procesima razvoja mjesne samouprave svoga Grada, prije kao tajnica mjesne zajednice, a potom kao djelatnica Grada koja je s nekolicinom djelatnika gradske uprave aktivno radila na osnivanju mjesnih odbora. Do umirovljenja trudila sam se razvijati mjesnu samoupravu u svim segmentima pa tako i po pitanju ove tematike koja se prezentira javnosti u dokumentu pod nazivom STRATEGIJA ZELENE URBANE OBNOVE GRADA PULA-POLA do 2030. godine.</p> <p>Bitno je naglasiti da su u našem Gradu građani započeli provoditi u mjesnoj zajednici pred više od 40 godina „zelene politike“. Neki su od sugrađana koji su aktivno radili na tome još živi. Uzori su nam bile sjeverne europske monarhije koje su i danas uzor većini europskih gradova. Nekada smo dokumente takve vrste nazivali srednjoročni planovi. Metodologija se promijenila, ali svi znamo da oduvijek PAPIR TRPI SVE, a za OKOLIŠ su danas konačno utvrdili SVI, da ON nema više mogućnosti TRPITI SVE ŠTO MU ČOVJEK DANONOČNO ČINI. Nadam se da će javnost okupljena u razno raznim udrugama aktivno doprinijeti kako bi ova strategija bila još kvalitetnija.</p> <p>MOJA PRIMJEDBA I KOMENTARI prvenstveno se odnose na NEPOŠTIVANJE ZAKONA REPUBLIKE HRVATSKE U dokumentu STRATEGIJA ZELENE URBANE OBNOVE GRADA PULA-POLA do 2030. godine, datiran SRPANJ, 2023. ispisano je 886 puta Pula</p>	PRIHVAĆASE	<p>Tekst će se korigirati na način da se u uvodu Strategije zelene urbane obnove, u prvoj rečenici gdje se spominje Grad Pula-Pola rečenica: „Strategija zelene urbane obnove je strateška podloga od značaja za Grad Pulu, a odnosi se...“ izmijeniti na način da piše <u>„Strategija zelene urbane obnove je strateška podloga od značaja za Grad Pula-Pola (dale u tekstu Grad Pula), a odnosi se ...“</u>.</p>

		<p>Očito sam se uzaludno javljala proteklih desetak mjeseci na gotovo sve dokumente koji je Grad Pula-Pola postavio na web stranice radi e-konzultacija. Službenici u našem Gradu, odlučni su u NE POŠTIVANJU propisa, a za takvo ponašanje nemaju pismeno ovlaštenje ni Gradonačelnika niti bilo kojeg drugog nadležnog tijela. 886 puta krivo napisati naziv Grada nije SLUČAJNOST već očita POLITIČKA ODLUKA! Gradska se uprava ne može (nakon 10 mjeseci) pravdati da se „dokument nije LEKTORIRAO“?!? Zar nam u Gradu pojedinci svojevolljno mogu i nakon 17 godina IGNORIRATI ZAKON? Očito je takvo ponašanje prihvatljivo svima u gradskoj upravi, a upravo bi gradska uprava morala ukazivati svima od lokalnog do državnog nivoa da griješe kad krivo ispisuju ime grada. LEGALNO se gradska uprava može angažirati i pokrenuti postupak izmjene zakona RH. Predlažem svima koji žele „povratak na staro pred-europsko razdoblje“ da se otvoreno...transparentno politički angažiraju i pokrenu izmjenu zakona RH. Vjerujem da bi mnogim „IZMIMA“ ovaj politički potez odgovarao. Nama puležanima je na čast da smo uz hrvatski naziv Grada koji datira od 1947., odlaskom anglo-američke uprave pripojili crticom“-“ i povijesni naziv Pola.</p> <p>Mnogi koji priželjkuju varijantu PULA / POLA očito nisu pobornici toliko deklariranih principa „suživota, tolerantnosti“. Kosa „/“ crta RAZDVAJA dva naziva grada i njegovu stoljetnu povijest, a crta koja „-“ POVEZUJE hrvatsko i povijesno ime Grada SPAJA njegovu prošlost sa sadašnjošću. Ta crtica je simbolični most današnjeg i nekadašnjeg Grada. Možda još uvijek, nažalost, samo arheolozi i povjesničari u zadnjih 30 godina, znaju da naziv POLA ne datira od dolaska Mlečana, a još manje Italije! Učinkovitost rada uprave vidljiva je i kroz korištenje tog „nevažnog segmenta“ – naziva Grada Pula-Pola</p> <p>Vidljivo je to već na drugoj stranici ovog dokumenta. Naručitelj: Grad Pula Forum 1 52 100 Pula Potrudite se konačno ispravno ispisivati naziv našeg grada i molim vas činite to od prve do zadnje stranice. Kad upisujete klasu i ur. broj na zadnjoj stranici dokumenta, navedite i zakonski ispravni naziv našeg grada. Izvršitelj: Starum d.o.o. Pula Rovinjska 22, 52100 Pula Loodus Punkt d.o.o. Pula D. Gervaisa 45 52 100 Pula Buduci su tvrtke sa sjedištem u gradu Pula-Pola, očekivalo bi se da poznaju NAZIV GRADA u kojem posluju. Ovdje to nije slučaj. Neupućenim, nestručnim i neobrazovanim sugrađanima ne možemo zamjeriti „NEZNANJE“, ali zaposlenicima u tvrtkama koje posluju u Gradu, a naročito svim službenicima Grada i to od najviših do najnižih struktura NE SMIJEMO i NE MOŽEMO više (PROŠLO JE VEĆ 17 godina!) „oprašati“ NE ZNANJE I NE POŠTIVANJE PROPISA.</p>		
--	--	---	--	--

		<p>Čak je i bivši Gradonačelnik, sada kao Župan, konačno započeo poštivati zakonski naziv grada Pula-Pola. Možda ima još uvijek nade da se i u Puli-Pola zaposlenici gradske uprave započnu pitati da li smo i mi DUŽNI poštivati propise?!? Izrađivaču ove STRATEGIJE poručujem DOBRONAMJERNO da zatraže od nadležnih u Gradu i grafički prilog KARTU GRADA koja je sastavni dio STATUTA našega GRADA. U proteklih tridesetak godina ovaj segment STATUTA GRADA nije doživio promjene i izmjene u nazivlju. Samo su pojedina područja danas sastavni dio drugih općina. Vidljivo je da se nisu poštivali svi službeni nazivi pojedinih područja...primjera radi...Grad je s juga omeđen Starom Plinaram...gdje vam to piše u Statutu Grada Pule-Pola? Plinara je na području Grada koji ime svoj zvanični naziv GTP Marina Veruda.</p> <p>STATUT treba POŠTIVATI ili ako se pokrene LEGALNI postupak MIJENJATI! Odavno se službenici svih rangova NE EDUCIRAJU da MORAJU POŠTIVATI I PRIMJENJIVATI STATUT Grada Pula-Pola. Rečenicu Grad ..."Kao jedinica lokalne samouprave sastoji se od jednog naselja – Grad Pula. Pročitala sam tu formulaciju pravnici Ministarstva uprave i pravosuđa RH i molila za tumačenje. U Hrvatskoj imamo samo grad Pula-Pola i ne postoji još jedan naziv za isti taj grad. Kako je moguće napisati da se jedinica lokalne samouprave Grad Pula-Pola sastoji od jednog naselja Pula ???</p> <p>Ovaj razgovor s mjerodavnom pravnicom Ministarstva vodila sam početkom ljeta, jer sam identičnu formulaciju imala prilike pročitati u jednom drugom dokumentu koje je bio na e-savjetovanju.</p>		
6.	PETAR ČURIC PROTIV SJEČE - GRAĐANSKA INICIJATIVA	<p>Dokument koji ovdje komentiramo nosi naziv „Strategija zelene urbane obnove Grada Pula–Pola do 2030. godine“, međutim, potpisuju ga dva inženjera građevine, i dva inženjera arhitekture.</p> <p>Obzirom da je ovdje jasno riječ o zelenoj strategiji urbane obnove Grada Pule – ponajprije nas zanima zašto dokument ne supotpisuje i netko iz struke za obnovu zelenih površina, konkretno neki urbani arborist ili općenito stručnjak ili stručnjakinja za arborikulturu, zaštitu okoliša, hortikulturu i slično?</p> <p>Drugo, u tom vašem dokumentu od 161 stranice potražio sam pojam „zeleni katastar“ i nije mi se pokazalo da je igdje isti naveden.</p> <p>Kako namjeravate raspravljati o zelenoj strategiji urbane obnove Pule bez skrbi za stoljetna stabla, javne zelene površine i ispravno i stručno održavanje istih? Ili je možda ovdje zapravo riječ o paradoksu da nešto što se zove „Strategija zelene urbane obnove“ zapravo predstavlja detaljni plan daljnje betonizacije našeg grada, i nastavak nekontrolirane sječe svega što se građevinskim investitorima i arhitektima pronade na putu?</p> <p>Važna napomena, od stranice 34 dalje imate već sad zastarijele i krive podatke u dokumentu, jer mnoga su povijesna i vrijedna stabla posljednjih mjeseci tamo posječena, uključujući i posebno izdvojeno Mornaričko groblje, ali jednako je stanje posvuda: Park kralja Zvonimira, – Park Franje Josipa I., – Park kralja Petra Krešimira IV., – Park Monte Zaro itd.</p> <p>U zaključku, Građanska inicijativa PROTIV SJEČE! Može vam poručiti sljedeće: nastavljate slijepo raditi isto ono što su radili vaši politički prethodnici na čelu grada: bavite se teoretiziranjem, betonom, cementom i filozofijom – a može vas ujedno biti sram uopće i spominjati ZELENU OBNOVU u situaciji gdje nemate</p>	PRIMLJENO NA ZNANJE	<p>Nema konkretnog prijedloga za unijeti u Strategiju zelene urbane obnove, a što u njoj već nije napisano.</p> <p>Pojam "katastar zelenila" naveden je u Strategiji zelene urbane obnove: - str.101. kao dio slabosti SWOT analize - "Nepostojanje katastra zelenila" - tablica 36 Posebni ciljevi, mjere i aktivnosti zelene urbane obnove Grada Pule - aktivnosti A1.1.3 Izrada katastra zelenila i A1.1.6 Uvođenje digitalizacije u dijelu katastra zelenila uz pomoć suvremenih aplikacija i rješenja, a iste te aktivnosti navedene su i na str.107. pod Mjerom 1.1. Evidencija zelene infrastrukture i podataka kružnog gospodarenja prostorom i zgradama -tablica 37 Indikativni financijski i terminski plan provedbe - prethodno navedene aktivnosti A1.1.3 i A1.1.6.</p> <p>Podatci jesu zastarjeli, stoga je nužna izrada katastra zelenila i redovno ažuriranje istog.</p>

		<p>popisana i kategorizirana stabla na javnim površinama, što je već normalan i temeljni standard u većini suvremenih europskih gradova, pa time i mnogih hrvatskih gradova, čak i manjih od Pule.</p> <p>Također, dokle god političari koji vode naš grad ne počnu donesiti političke odluke o prioritiziranju skrbi za zeleni okoliš grada – a to nije filozofski pojam, već nešto vrlo konkretno, jasno i mjerljivo – primjerice ulaganje većih i ozbiljnijih financijskih sredstava u dodatna usavršavanja i stručna osposobljavanja za zaposlenike Herculaneae, ZAPOSŁJAVANJE PRVOG PULSKOG URBANOG ARBORISTE (što Pula i dalje nema a trebala bi i po zakonu imati!), te u zaključku, osnivanja radne skupine ili tima savjeta gradonačelnika po pitanju urbane ekologije, kako bi se spriječila daljnja sječa stoljetnih ladanja na pulskim Giardinima, te kako bi ubuduće – uz aktivan i funkcionalan digitalni zeleni katastar grada – ne bi došlo do situacije kakve smo gledali zadnjih godinu dana, jer „pa nismo znali / nismo se raspitali“ i tako dalje... zato i predlažemo imenovanje radne skupine stručnjaka koji se bave područjem zaštite okoliša sa naglaskom na stara i stoljetna stabla na javnim površinama (arboristi, inženjeri šumarstva i profesori sa Šumarskog fakulteta, a NE arhitekti i građevinari).. dakle dok toga nema, odgovorno tvrdimo da u Puli neće, niti može biti stvarne Strategije zelene urbane obnove.“ Dakako, osim ako pod „strategijom zelene urbane obnove“ smatrate aktrivnosti SMANJIVANJA zelenih javnih površina, daljnje sječe i likvidacije starih i povijesnih-baštinskih pulskih stabala, te opće betonizacije i cementizacije. Ukoliko je tomu tako, samo imajte na umu da je to što činite zločin. A, zločini ne zastarjevaju. Petar Čurić, koordinator Građanske inicijative PROTIV SJEČE!</p>		
7.	DANIEL RADOČAJ	<p>Molim vas da prestanete mahnitno saditi biljku Oleander (lat. Nerium oleander) koja ni po čemu ne pripada našem podneblju, a između ostalog, znamo svi, čitava je biljka i smrtonosno otrovna. Umjesto tog svog silnog otrova koji je već zasađen mogu se ubuduće saditi i korisne biljke, a koje isto tako iziskuju minimalno pažnje poput npr. maslina, planike, nešpula, smokve, badema, lavande, smilja...</p> <p>Apsolutno je sve bolje saditi od otrova, a dodatno pohvalno ako je biljka i jestiva – sadimo hranu (pa makar za ptice), a ne otrove.</p>	PRIMLJENO NA ZNANJE	<p>Oleandar je samo jedna od raznih vrsta biljaka koje se sade u većini mediteranskih gradova i to iz mnogo razloga: malih je zahtjeva održavanja, ne traži puno vode, velike je otpornosti na vrućinu i direktno sunce, podnosi udare vjetra i posolicu..</p> <p>Izrazito gorki okus odbija od konzumacije. Mnoge su biljke, uobičajene kod nas, otrovne: narcis, hortenzija, glicinija, a mnoge istovremeno i otrovne i ljekovite poput: božikovine, bršljana, divljeg badema, kurike, mrazovca, ricinusa, naprtska, tise...</p> <p>No, svakako je u idućem periodu u planu sadnja različitih vrsta medonosnih, ljekovitih, jestivih i korisnih biljaka.</p>

8.	MARTINA HERVAT	<p>Kroz izradu Strategije zelene urbane obnove vjerujem da bi mnogi građani, a svakako ekolozi, voljeli da se dogode promjene u izgledu, održavanju i/ili sadržajima na postojećim javnim zelenim u gradu Puli. To bi značilo da se ne uključuju samo aktivnosti očuvanja bioraznolikost i prirodnih vrijednosti područja (A2.1.2, stranica 115) za koja nije jasno što točno obuhvaćaju, već i unaprjeđenje bioraznolikosti.</p> <p>Kroz Strategiju bi trebalo jasnije sagledati razvojne potrebe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poboljšati zeleni karakter i zeleni identitet Grada uspostavom mreže različitih tipova staništa - očuvanja i unaprjeđenja bioraznolikosti unutar cjelokupnog gradskog područja, ne samo u zaštićenim područjima – park šumama Šijana i Busoler. <p>Bilo bi uputno ojačati suradnju s JU NP Brijuni i JU Natura Histrica, ali i u dogovoru s društvom Pula Herculanea d.o.o. implementirati mjere za povećanje bioraznolikosti održanih zelenih površina. Konkretno aktivnosti mogu biti usmjerene na očuvanje ekološki vrlo vrijednih staništa (npr. planirati i inicirati obnovu lokvi) te poduprijeti aktivnosti očuvanja strogo zaštićenih vrsta (npr. onemogućiti ometanje gnježđenja crvenokljunih čigri u pulskoj luci).</p> <p>Zelena trava u gradskim parkovima ili mačuhice nisu ekvivalent očuvanoj prirodi – bitan je ekološki potencijal, kvaliteta „zelenila“ Iako mnogi stanovnici očuvanu prirodu u gradu vizualiziraju kao pokošene zelene javne površine u parkovima te šumice alepskog bora koje pružaju hlad uz more i prostor za rekreaciju, važno je shvatiti da su to najčešće ekološke pustinje.</p> <p>Stoga bi bilo važno da se zelene površine ne tretiraju samo kao parkovna arhitektura, nego kao prirodne površine i staništa različitih organizama te da se njima i upravlja kao takvima. Svakom stanišnom tipu potrebno je pristupiti zasebno i održavati ga na odgovarajući način uzimajući u obzir cijeli ekosustav koji to stanište podržava.</p> <p>Stoga predlažem i obrazlažem uvrštavanje sljedećih aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izradu smjernica održavanja zelenih javnih površina na području Pule u cilju povećanja bioraznolikosti <p>Obrazloženje: Kod uređenja travnatih površina teško je ne primijetiti da se one često kose. Mišljenja sam da je potrebno provoditi rjeđu, selektivnu košnju, koja bi rezultirala drugačijim tipovima travnjaka čime bi se povećala bioraznolikost i raznolikost staništa. Na većim površinama predlažem formiranje kvalitetnih travnjačkih ploha koje neće biti prečesto košene kako bi mogle činiti prikladno stanište za razne vrste životinja i biljaka te koje bi na neki način bile samoodržive. Takvi travnjaci mogu se formirati na površinama koje nisu namijenjene čestom korištenju od strane ljudi i pasa te bi mogle imati funkciju povećanja bioraznolikosti. Kod održavanja travnjaka potrebno je uzeti u obzir i pojavu invazivnih biljaka te njih ciljano uklanjati.</p> <p>Kod sadnje novih biljaka na bilo kojim zelenim površinama prednost bi trebalo dati autohtonim vrstama gdje god je to moguće, a uvijek je potrebno paziti da se ne sade invazivne i alergene biljke. Predlažem sadnju biljaka koje su dobre za kukce oprašivače. Također, predlažem osnivanje mješovitih travnjaka na kojima bi se zasijala mješavina trava, djeteline i poljskog cvijeća. Takvi travnjaci mogu se zasijati na</p>	PRIHVACA SE	<p>Većina aktivnosti već je sadržana u Strategiji a uspostava mreže zelene infrastrukture upravo se i odnosi na povećanje bioraznolikosti kao jedne od mjera prilagodbe klimatskim promjenama.</p> <p>Strategija će se, sukladno navedenim sugestijama, dopuniti i aktivnostima kako slijedi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada smjernica održavanja zelenih javnih površina na području Pule u cilju povećanja bioraznolikosti 2. Uključivanje novih tipova zelenih javnih površina (npr. urbani voćnjaci) 3. Podupiranje "zelenih" aktivnosti građana
----	----------------	---	-------------	---

		<p>novim površinama i na već postojećim zelenim površinama. Dobar primjer je pojas poljskog cvijeća ispred Westminsterse palače u Londonu.</p>		
		<p>Zelenim površinama nedostaje kvalitetan sloj grmlja i prizemnih biljaka, stoga predlažem formiranje tog elementa zelenih površina i sadnju grmolikih biljaka koje će biti prikladno održavane. Bilo bi poželjno da udio grmlja bude podjednak kao i travnjaka i drveća gdje god uređenje zelene površine omogućuje postojanje svih triju elemenata. Postojeće grmlje ne bi se smjelo drastično orezivati već bi fokus trebao biti na uklanjanju suhih i polomljenih grana. Naime, grmovi i živice odlično su skrovište za mnoge životinje koje gube stanište uslijed prekomjernog orezivanja. Smatram da bi uređenje parkova trebalo slijediti engleski stil oblikovanja, a ne francuski, kako bi zelene površine bile što prirodnijeg izgleda i pogodnije za bioraznolikost. Prirodnije zelene površine u gradovima ublažavaju i posljedice klimatskih promjena te bolje reguliraju temperaturu.</p> <p>Kod drveća predlažem da ga se ne orezuje bez potrebe, već samo kada je to nužno iz sigurnosnih razloga. Stabla bujne krošnje pridonose stvaranju hlada i smanjenju temperature u gradu. Važno je ne saditi invazivna stabla poput paulovnije i pajasena te je takva stabla dobro zamijeniti drugim vrstama. Također, alergena stabla bi bilo poželjno saditi dalje od zgrada i parkova gdje će manje utjecati na ljude s alergijama.</p> <p>Svakako je dobro planirati sadnju stabala, ali nije najvažniji pokazatelj broj zasađenog mladog drveća ili veličina nove zelene površine. Starija stabla ekološki su vrijednija te naglasak mora biti na dobiti i njezi stabala. Ono što je još vidljivo u pojedinim dijelovima grada (npr. Giardini, parkirališta) je da su stabla u betoniranim klopkama s vrlo malo zemlje. Zbijeni komadić zemlje ne uspijeva upiti dovoljno kišnice, a to će biti sve veći problem kod održavanja stabala sa pogoršanjem klimatskih promjena. Pored toga, na tim dijelovima često dolazi do izdizanja umjetne površine npr. asfalta korijenjem stabala što je ne samo šteta na infrastrukturi, već i na stablu. Treba poraditi na jačanju kompetencija djelatnika na održavanju zelenih površina.</p>		

		<p>2. Uključivanje novih tipova zelenih javnih površina (npr. urbani voćnjaci) Podržavam urbane vrtove i voćnjake kao zelene površine koje su slabo zastupljene u hrvatskih gradovima. U Puli postoje urbani vrtovi i svakako je dobro da im se poveća broj, ali Strategijom je potrebno predvidjeti i voćnjake kao drugačiji oblik urbanih vrtova. Općenito na zelenim površinama nedostaje plodonosnih stabala i voćaka te predlažem da se sade u parkovima gdje padajući plodovi neće prljati ceste, prolaze i sl. Poželjno je i saditi grmoliko biljke ispod voćaka tako da plodovi koji padaju ne trunu na otvorenom već da padaju u sloj grmlja gdje će poslužiti i kao hrana životinjama.</p> <p>Oko novosagrađenih zgrada kronično nedostaje zelenih površina, osobito onih prirodnog izgleda. Smatram da bi u smjernice za prostorno planiranje trebalo uvesti uspostavu zelenih površina oko zgrada i među novim blokovima da se smanji udio površina pod golim betonom. Ostali primjeri zelenih površina koje treba poticati su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - parkovi prirodnijeg izgleda (engleskog stila uređenja) - zelenilo bez posebne "namjene" - cvjetne i travnate trake za kukce - zelenilo uz prometnice koje nisu travnjaci i cvjetne gredice (drvoredi, živice...) - zeleni krovovi i fasade - ne samo autobusnih stajališta, već i garažama, većim zgradama - ozelenjene pješačke zone u gradu 		
		<p>3. Podupiranje "zelenih" aktivnosti građana U Strategiji predvidjeti podupiranje osobnih doprinosa građana povećanju bioraznolikosti u Gradu kroz aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sadnje cvijeća i grmolikih biljaka - Izbjegavanja korištenja sintetskih pesticida – poticanje alternativa - Postavljanje kućica, hranilica i pojilica za ptice - Održavanje vrtova - Stvaranje banke sjemena - Urbani pčelinjaci - Prijava nedozvoljenih i štetnih radnji nadležnim institucijama - Poštivanje pravila ponašanja na javnim zelenim površinama - Edukacija sugrađana o novim pristupima (npr. senzibilizacija o odgođenoj košnji i zaštiti opraviivača) <p>U razmatranom dokumentu jasno se navodi da građani očekuju da se uvođenje zelene infrastrukture povoljno odrazi na biološku raznolikost kroz bogatstvo vrsta ili raznolikost svojstava (str. 73). Stoga je u Strategiju potrebno dodati i aktivnosti koje dokazano tome doprinose.</p>		

9.	INICIJATIVA GRAĐANA JESTIVA PULA IVA MASLOVAR	<p>Inicijativa Jestiva Pula, istoimena udruga u nastajanju, pozdravlja Strategiju zelene urbane obnove grada Pule do 2030. te budući da je u Strategiji istaknuto da su najveći potencijali Grada Pule kulturna baština, očuvana priroda i priobalje, zelene površine (kojima je potrebna namjena) ljudi i more predlažemo da se na Verudi preciznije na Valsalinama uredi edukativni i jestivi park uz koridor naveden na stranici 96. Strategije.</p> <p>Urbani koridor "Obalne šetnice 2: Utvrda Marie Luise – Ulica Fissela – Uvala Valovine – Utvrda Stoja – Uvala Stoja – Uvala Zelenika – Rt Zelenika – Gortanova uvala – Uvala Soline – Zlatne stijene – Uvala Saccorgiana – Uvala Sv. Ivan – Kanjon Verudela – Uvala Procipina – Svjetionik rt Verudica - Verudela (plaža Histria) – Luka Bunarina – Luka Ribarska koliba – Lučica Delfin – Uvala Pilica – Marina Veruda (odvojak Ceste prekomorskih brigada) – spoj na Pješčanu uvalu i Banjole Podruta: 2.2.1. utvrda Ovina, 2.2.2. utvrda Stoja 2.3. Šetnica 3: Utvrda Marie Luise – Ulica Fissela – Musilska ulica - Ulica Stoja - Ulica Veruda - Ulica Verudela – spoj na šetnicu 3 2.4. Šetnica 4: šetnica 2 – Uvala Soline (Valsaline) – Benussijeva ulica – k.č. 4939/3 – Casoni Vecchi – k.č. 5592/1 – k.č. 3886/10 – Park Rizzijeva – Topnička baterija Comial – Sportsko-rekreativna zona Marsovo polje – Centralni gradski park Pragrando – Obilaznica – Park St. Fabio – Park St. Rizzi – Park Valmade – Obilaznica – Rotor Šijana – Park Šijana uz rotor (između Mutvoranske ulice i Ceste prekom. brigada) – Cesta prekomorskih brigada – Ulica 119. brigade - Vallelunga – spoj na šetnicu".</p> <p>Spomenuti urbani koridor uređenjem edukativnog i jestivog parka Valsaline bio bi oplemenjen funkcionalnim i edukativnim sadržajima na korist cijele društvene zajednice. Edukativni i jestiv park kreirao bi se i stvarao u suradnji s lokalnom zajednicom za potrebe svih dobnih skupina</p> <p>Tako bi se uz planiranu šetnicu nalazili postojeći društveni vrtovi, budući edukativni park, gradski voćnjak, šumski vrt, edukacijski centar. Dio Parka zamišljen je kao zeleni dnevni boravak, ujedno i kutak za boravak i edukaciju djece o ekološkom vrtlarenju, edukaciju o bogatom biljnom i životinjskom svijetu cijelog ovog područja kao i o bogatom kulturnom i povijesnom nasljeđu Verude, naselja s brojnim austrougarskim vilama od kojih svaka ima svoju posebnu priču. U budućnosti bi se prirodnim graditeljstvom izgradio edukacijski centar za opravičavanje i biljke, radionica za popravke, alatnica za posudbu alata za cijelu lokaciju itd...</p> <p>Riječ je o zelenoj oazi bogatoj biljnim i životinjskim svijetom u kojoj ima mjesta za sve, kako za postojeće korisnike tamošnjih vrtova tako i za druge građane.</p>	PRIMLJENO NA ZNANJE	<p>Zaštita i očuvanje postojećih urbanih vrtova predmet je razmatranja kroz izmjene i dopune prostorno planskih dokumenata u skladu s izrađenim studijama i stručnim podlogama. Urbanim točkama iz ove strategije predviđeno je na području Valsalina isto.</p>
----	--	--	--------------------------------	---

		<p>Okupili bi sadašnje i buduće posjednika postojećih vrtova te bi im se tu pružala logistička potpora u smislu savjeta, ali i korištenja zajedničkog plastenika za uzgoj sadnica povrća, razmjenu sjemena, stručnih edukacija iz ekopoljoprivrede te bi se kreiralo zajedničko kompostišta gdje će moći donositi biljni otpad sa svojih parcela a za dogledno vrijeme u zamjenu preuzimati razrađeni kompost, odnosno humus. Potrebno je urediti postojeće divlje voćne vrste, a divlje podloge npr. rašeljka nacijepiti na prihvatljive voćne vrste (trešnja, višnja). Ispod vegetacijskog zida od lovora organizirao bi se kutak za oprašivače gdje bi se postavilo nekoliko košnica medonosne pčele u suradnji s Udrugom pčelara Pula ali i hotel za divlje oprašivače. Kutak bi bio odvojen zaštitnom barijerom i označen kako ne bi došlo do nekih nezgodnih susreta, a služio bi edukaciji djece i mladih o važnosti oprašivača i njihovoj nezamjenjivoj ulozi u proizvodnji hrane.</p> <p>Također bi se napravila inventarizacija svih ostalih prisutnih biljnih vrsta, a sve značajne vrste, bilo zbog ugroženosti ili koristi za ljude, posebno bi se označile i njegovale. Štetne invazivne alohtone vrste uklonile bi se s ovog područja korištenjem različitih agrotehničkih zahvata ali bez primjene kemijskih herbicida. Pokrenuo bi se monitoring nad dva bunara koji se ovdje nalaze. Oni trenutno nisu pod kontrolom i korisnici ne znaju kakva je voda kojom zalijevaju svoje povrće.</p> <p>Vremenom bi se pratilo i prisustvo stalnih ili povremenih životinjskih vrsta na ovom području - kukci, gmazovi, ptice i sisavci - (dosad su zamijećeni: sme, fazani, kornjače čančare, zečevi, ježevi, leptir velik lastin rep, slavuji, crvendaći, češljugari, pupavci, kosovi, zelembaći, vjeverice...). Za te bi se životinjske vrste, ovisno o statusu koji imaju predložile različite mjere, zaštite za zaštićene i ugrožene vrste, opreza za opasne vrste (zmije, ose, stršljeni) te mjere uklanjanja za vrste koje prenose bolesti (komarci, muhe, krpelji...).</p> <p>Na prostoru same uvale Valsaline, u suradnji s tamošnjim korisnicima, planirano je održavanje radionica o morskom svijetu, odnosno morskim stanovnicima uvale i njihovom značaju u našem eko sistemu. Također, planiramo urediti i zelene površine oko hostela, sadnjom autohtonog bilja i drveća.</p>		
--	--	--	--	--

10.	ZELENA ISTRA IRENA BURBA	<p>Udruga Zelena Istra pozdravlja donošenje Strategije zelene urbane obnove Grada Pula - Pola do 2030. godine jer smatramo da je prostor ograničen resurs, a zelena infrastruktura jedna od bitnijih sastavnica kvalitetnog života u gradu. Klimatske promjene su najveći izazov s kojim će se Pula susresti u narednim desetljećima te je prilagodba neizbježna i hitna. Gradovi imaju značajna ovlaštenja nad politikama i propisima o korištenju zemljišta. Politike korištenja prostora trebaju biti održive te sadržavati prostorne planove koji promiču očuvanje otvorenog, zelenog prostora i jačanje strategije otpornosti. Posebno je važno da gradovi imaju dobar plan kako će se pozabaviti rastom i razvojem, jer današnje odluke o planiranju imat će velik utjecaj na sutrašnje emisije ugljika. Udaljavajući se od neplaniranog i nekontroliranog širenja urbanih područja, mjere zelene urbane obnove mogu pomoći gradovima da izbjegnu emisije stakleničkih plinova i prilagode se klimatskim promjenama. Ulažemo neke primjedbe i prijedloge za poboljšanje:</p> <p>CENTAR KRUŽNE EKONOMIJE - Prva primjedba se odnosi na ovaj pasos: „ŽCGO Kaštjun, potrebno je sanirati i rezervirati okolnu površinu za novi gradski park, s površinama za daljnju obradu mulja s UPOVa, ali uređenu na način da bude dio gradskog parka. Isto tako ŽCGO smatramo povoljnim za uspostavljanje centra pokretanja kružne ekonomije u gradu i županiji.</p> <p>Nije jasno o kojoj vrsti sanacije i o kojem centru/odlagalištu se radi? Budući da je ŽCGO trenutno aktivan. U fazi dovršetka sanacije je staro odlagalište otpada Kaštjun -koje se nalazi pored ŽCGO Kaštjun.</p> <p>Na 108. stranici se u tablici mjera zatim spominje Integralni projekt ZI i KG za odlagalište otpada Kaštjun ne za ŽCGO Kaštjun -pa nije jasno radi li se o istim lokacijama budući da su to dva različita pojma/lokacij</p> <p>Izbaciti iz Strategije na strani 99 pojam „površina za daljnju obradu mulja” budući da je Grad Pula javno obznanio da lokacija UPOV-a neće biti na Kaštjunu.</p> <p>Nije jasno ni što se podrazumijeva pod pojmom „uspostavljanje centra pokretanja kružne ekonomije u gradu i županiji na ŽCGO Kaštjun. Budući da se tvrtka Kaštjun d.o.o. bavi obradom isključivo miješanog komunalnog otpada nije dovoljno jasno na što se misli. Svakako to neće biti lokacija za buduću kompostanu i sortirnicu. Iako pozdravljamo načelnu ideju „Osnivanje savjeta za kružno gospodarstvo i uspostavljanje centra/ IT centra za kružno gospodarstvo, ukoliko se radi o povezivanju svih postojećih inicijativa u Gradu, nismo sigurni koliko je Kaštjun pravo mjesto. Primjerice takav centar vidimo i na nekoj brownfield lokaciji – npr. Valelunga ili Muzil. Ukoliko se radi više o IT poslovima, edukaciji, umrežavanju, međusektorskoj suradnji ne mora biti vezan uz centar za obradu miješanog komunalnog otpada gdje ni nema prostornih kapaciteta. tj.trebala bi se predvidjeti nova gradnja – što nije u skladu s principima KG, za razliku od bivših vojnih zona /brownfield lokacija.</p> <p>S obzirom na velik, negativan učinak ŽCGO „Kaštjun-a” na okolno stanovništvo, planiranje bilo kakvih dodatnih postrojenja neće naići na odobravanje lokalne zajednice.</p>	DJELOMIČN O SE PRIHVAĆA	<p>U Strategiji rečenica: „ŽCGO Kaštjun, potrebno je sanirati i rezervirati okolnu površinu za novi gradski park, s površinama za daljnju obradu mulja s UPOV-a, ali uređenu na način da bude dio gradskog parka.“ mijenja se u „Površinu uz ŽCGO Kaštjun potrebno je rezervirati i urediti na način da može postati gradski park.“</p> <p>Naime, ŽCGO Kaštjun je u funkciji, sanirano je staro odlagalište komunalnog otpada Kaštjun.</p> <p>Lokacija uređaja za pročišćavanje, kompostane i sortirnice nije dio Strategije zelene urbane obnove grada Pule.</p>
-----	---	--	--	---

		<p>CENTRALNI PARKOVI Nadalje, čini nam se da ukoliko se Strategijom spominju samo dva nova centralna parka u Gradu Puli - lokacija Kaštijuna nikako ne odgovara takvoj investiciji. Naime prema definiciji parka – „Park se najčešće koristi za šetnju, sjedanje, rekreaciju, odmaranje i igru. Gradski parkovi pored ostalog smanjuju zagađenost zraka, a za vrijeme velikih vrućina mogu sniziti toplinu u gradovima. „ Slažemo se da zelena infrastruktura može oplemeniti taj prostor ili smanjiti zagađenje zraka i da je poželjno ozeleniti to područje, ali ne očekujemo da bi građanima bila atraktivna lokacija parka uz ŽCGO Kaštijun s obzirom na činjenicu da se radi o lokaciji koja je uzrok smrada i loše kvalitete zraka. Osim toga trenutno je u funkciji tek jedna od deset planiranih bioreaktorskih ploha -koja već sada izgleda kao veliko brdo smeća i osim zagađenja zraka predstavlja vizualno zagađenje. Grad Pula ima puno boljih lokacija koje se nalaze u blizini urbanih zona koje vape za zelenom infrastrukturom i pružila bi građanima praktičan, okolišno prihvatljiv, javnim prijevozom dostupan centralni park pa predlažemo neku bolju lokaciju za gradski park. Recimo u Šijani među stambenim naseljima -gdje se nalazi neuređena zelena površina je jedna manja lokacija -za manji park.</p> <p>A svakako bi trebalo istaknuti i velik potencijal Muzila- da postane centralni gradski park. U skladu sa očuvanjem i unaprijeđenjem radi prilagodbe klimatskim promjenama.Trenutna namjena tog područja doprinosi „overturizmu” i uopće nije u skladu sa trenutnim direktivama i strategijama. Sudjelovali smo u brojnim fokus grupama, vijećima vezanim za gradske strategije i planove te smo svjedoci da se gradske strategije i planovi ponekad međusobno ne poklapaju. Primjerice, sudjelovali smo i u participativnom procesu izrade Strategije urbane obnove Pule („Pula Brownfield Regeneration” 2022.) Projekt je uključio sveobuhvatnu analizu Pule: provedene su detaljne prostorne analize, analize gradskog konteksta, ekonomskih aktivnosti i perspektive. Izdvojeno je preko 20 lokacija i zgrada s potencijalom za urbanu obnovu, od čega su odabrana tri vrlo različita područja – Muzil, Hidrobaza i Mornarička bolnica. Za Muzil studija predlaže izmjenu Prostornog plana. Ideja je da Pula bude grad po mjeri čovjeka sa zelenim urbanizmom, pametnim prometnim rješenjima, biciklističkim stazama, brodovima koji bi povezali Štinjan i Muzil s gradom. Predviđene su banke sjemena, proizvodnja hrane, nature art, pješačke staze u krošnjama itd. Također i komercijalni sadržaji, ali na temelju provedenog istraživanja potreba uz javni interes i puno sadržaja za građane. Šteta je propustiti priliku da se ovakvi projekti i strategije ne upotpune međusobno. Projekt je u potpunosti bio financiran bespovratnim sredstvima Europske banke za obnovu i razvoj kroz Create Fund. Izrađivač studija koje su rezultat ovog projekta je međunarodni tim stručnjaka sastavljen od nekoliko projektanata iz Urbanex-a, KPMG-a i KCAP-a te, naravno, stručnjaka iz banke. 2022. godine najavljivane su i mogućnosti daljnjih financijskih i tehničkih potpora.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE</p>	<p>Projekt Urbana obnova Pule stručna je podloga koja će biti predmet razmatranja kroz izmjene i dopune prostorno planskih dokumenata u skladu sa izrađenim studijama i stručnim podlogama. Strategijom zelene urbane obnove grada Pula-Pola, Muzil je kao takav i prepoznat, ali ne kao jedan od centralnih gradskih parkova već kao urbana točka i dio urbanih koridora i mreže zelene infrastrukture. Ovom je strategijom prepoznata iznimna važnost Muzila kao jedinstvene prirodne i povijesne atrakcije, veliki prirodni i baštinski potencijal no ne smije se zanemariti i njegov uloga generatora razvoja grada Pule. Sve navedeno potrebno je analizirati tijekom izrade izmjena i dopuna prostorno planske dokumentacije koja će valorizirati ovu kao i ostale relevantne stručne podloge i studije.</p>
--	--	--	-----------------------------------	---

		<p>Također, skeptični smo s provedbom postojećih strategija pa i ove. Apeliramo da se naprave smjernice na temelju ove Strategije kako bi se već u trenutnim izmjenama prostornih planova uzele u obzir smjernice i primijenili principi zelene infrastrukture i kružnog gospodarstva. Mislimo da je ova Strategija od iznimne važnosti i trebala bi biti okosnica budućeg prostornog planiranja. Za sada ne vidimo da su nove strategije usklađene s izmjenama prostornih planova. I dalje je u fokusu pretjerana izgradnja i dalje se grade turističke smještajne jedinice koje nemaju benefit za lokalnu zajednicu – već samo benefit za investitore. I dalje se mijenjaju prostorni planovi na zahtjev investitora, iako te izmjene ne odgovaraju strateškim ciljevima gradskih strategija. Mnogi novi projekti, pa čak i javni, ne uzimaju u obzir važnost zelene infrastrukture, zatečeno stanje u prostoru, ne razmatraju alternativna rješenja koja uključuju očuvanje postojeće zelene infrastrukture.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE</p>	<p>Predmet razmatranja kroz izmjene i dopune prostorno planskih dokumenata u skladu sa izrađenim studijama i stručnim podlogama.</p>
		<p>URBANI KORIDORI A2.1.26 Formiranje drvoreda duž gradske obilaznice (stotinjak stabala u dužini cca 1,5 km – kao dio urbanog koridora 1.4.) A2.1.27 Sadnja drvoreda, uvođenje NBS sustava odvodnje izgradnja pješačkih i biciklističkih staza na ulazima/izlazima iz grada A2.1.28 Sadnja drvoreda, uvođenje NBS sustava odvodnje oborinskih voda, izgradnja pješačkih i biciklističkih staza duž šetnice Komentar: ako nam nije promaknulo u tekstu i ako to nije „A2.3.1 Integralni projekt uz željezničku prugu do i kroz brodogradilište Uljanik” – predlažemo sadnju drvoreda koji bi povezoao parkiralište Mandrač s Rivom uz urbanu opremu klupica, jedne javne česme u blizini parkinga. Naime zbog visokih ljetnih temperatura taj dio je jako rizičan za toplotne udare prilikom hodanja od parkinga do Rive.</p>	<p>POJASNJENO</p>	<p>Riječ je upravo o tom koridoru. Integralni projekt uz željezničku prugu do i kroz brodogradilište Uljanik uključuje više različitih tipova zelene infrastrukture, između ostalog sadnju drvoreda koji bi povezoao parkiralište Mandrač s Rivom.</p>
		<p>KRUŽNA OBNOVA PROSTORA I ZGRADA MJERA 2.2. Poticanje kružne obnove prostora i zgrada U ovoj mjeri predlažemo da se obavezno uključe sva brownfield -bivša vojna područja. Postoje brojne zgrade s velikim potencijalom za obnovu što je istaknuto i u već postojećem Planu razvoja Grada Pule do 2030. godine. „Ostvarenjem posebnih ciljeva obnovila bi se zapuštena i nedovoljno iskorištena područja poput brownfield prostora Muzila, Hidrobaze, Arsenala, Valledunge i dr. „Nadalje, u Puli je identificirano sedam brownfield područja, nekadašnje vojne funkcije velikog potencijala za prenamjenu”(plan razvoja (Plan razvoja Grada Pule- prioritet „Zelena urbanizacija”) I u ovom nacrtu ste istaknuli pod prilike: „Revitalizacija brownfield područja koja mogu postati mjesta dinamičnog društvenog, gospodarskog i ekološkog razvoja Grada Primjedba je da se u MJERI 2.2. nije navelo svih 7 brownfield područja, a istaknute su nove gradnje ili nadogradnje. Predlažemo da se to nadopuni – i da se naglasi važnost i definicija brownfielda u dijelu gdje definirate pojmove kružnog gospodarstva i sličnih pojmova. Iako se navodi općenito: A 2.2.18 Izrada analize mogućih projekata i plana njihove provedbe A 2.2.19 Raspisivanje poziva na dostavu projektnih prijedloga za kružnu obnovu nekorištenih zgrada Ovdje treba uključiti već provedene analize i projekte koji su se bavili pulskim brownfield</p>	<p>PRIHVAĆASE</p>	<p>Predloženo će se na odgovarajući način integrirati u Strategiju zelene urbane obnove</p>

		<p>lokacijama. Također, predlažemo da se prenamjena brownfield prostora obavlja u skladu s potrebom očuvanja i unapređenja postojeće zelene infrastrukture.</p>		
		<p>URBANI VRTOVI I DRUŠTVENI VRTOVI U posebnom cilju 2 (PC29) istaknute su aktivnosti Urbani vrtovi na području Gregovice – postojeća urbana točka br.67a na dijelovima k.č. 2409/1 i 2408/6 k.o. Pula; Urbani vrtovi na području Vidikovca – nova urbana točka br.38a na k.č. 3850, 3849 i dio 3836/2 k.o. Pula. Iako pozdravljamo da se pilot projekt koji je pokrenut na Gregovici (i koji uključuje i Društveni vrt Gregovica koji vodi Udruga Zelena Istra s partnerima: https://www.zelena-istra.hr/hr/articles/aktualni-projekti/797/drustveni-vrt-na-gregovici/) širi na Vidikovac, smatramo da bi trebao uključiti i druge već pokrenute inicijative u gradu. S jedne strane zadržati i zaštititi postojeće urbane vrtove koje građani samoinicijativno obrađuju diljem grada (Odsjek za zaštitu okoliša ima podatke o svim postojećim urbanim vrtovima i o statusu koriste li se ili su zapušteni; Zelena Istra radila je i uzorkovanje tla i vode na nekoliko lokacija urbanih vrtova u gradu), a s druge uvrstiti inicijativu „Jestiva Pula” koja se zalaže za uređenje jestivog parka i šumskog vrta na području iznad već postojećih vrtova na Valsalinama. Zalažu se i za očuvanje postojećih vrtova na Valsalinama. To je područje planovima namijenjeno gradnji ali bi se mogao prenamijeniti postojećoj svrsi budući da se već 50-ak godina obrađuje od lokalnog stanovništva. Od uređenja bi svi imali koristi; i Grad, i sadašnji korisnici parcela, ali i lokalno stanovništvo. U planu je i pčelinjak i voćnjak. Takve inicijative treba podržati. Zelena Istra je u svaim javnim raspravama za izmjene i dopune GUP-a Grada Pule ulagala primjedbu da sta zona treba ostati zelena te da se makne gradnja – jer je zemljište izuzetno vrijedno, a lokacija već ima korisnike.</p>	<p>PRIMLJENO NA ZNANJE</p>	<p>Urbanim točkama predviđeno je na području Valsalina isto. Zaštita i očuvanje postojećih urbanih vrtova predmet je razmatranja kroz izmjene i dopune prostorno planskih dokumenata u skladu s izrađenim studijama i stručnim podlogama.</p>

			<p>Mislimo da je za Strategiju bilo potrebno paralelno napraviti Ocjenu o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš.</p> <p>Kao što je to bio slučaj u Grada Koprivnice - Odluka o započinjanju postupka ocjene o potrebi strateške procjene Strategije zelene urbane obnove Grada Koprivnice, KLASA: 350-02/21-01/0007, URBROJ: 2137-1-07-01/12-23-48, od 12.05.2023.</p>	<p>POJAŠNJE NO</p>	<p>Strategije zelene urbane obnove se u pogledu Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske ne smatraju strateškokopanskim dokumentima.</p> <p>U članku 12. navodi se "Srednjoročni akti strateškog planiranja jesu nacionalni planovi i planovi razvoja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: planovi razvoja)."</p> <p>U članku 13. navod se "Kratkoročni akti strateškog planiranja jesu program Vlade, program konvergencije, nacionalni program reformi, provedbeni programi tijela državne uprave i provedbeni programi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te akcijski planovi za provedbu nacionalnih planova."</p> <p>SZUO se ne može podvesti ni pod jednu kategoriju izričito navedenu u danim člancima. Unatoč formi strateškokopanskog dokumenta radi se o stručnoj podlozi za izradu odnosno izmjene i dopune prostornoplanskih dokumenata.</p> <p>Ocjena o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš nije potrebna za SZUO.</p>
11.	ŽELJKO ILIĆ	<p>U poglavljima Kružno gospodarstvo (str 78 i dalje) spominje se interesna skupina koja bi provodila implementaciju kružnog gospodarstva i preuzela upravljanje i odlagalištem Kaštijun.</p> <p>PRIMJEDBA:</p> <p>Odlagalište Kaštijun mora postati KOMUNALNO DRUŠTVO za zbrinjavanje otpada grada Pule i okolnih općina: Medulin, Vodnjan, Fažana, Marčana i Ližnjan, te kao takvo ostati u VLASNIŠTVU GRAĐANA!</p> <p>Kaštijun ne smije ostati trgovačko društvo koje bi bilo predano na upravljanje INTERESNOJ SKUPINI koja bi gospodarenjem imala svrhu proizvoditi dobit u trgovačkom društvu Kaštijun. Trgovačko društvo Kaštijun može proizvoditi dobit samo uvozom velikih količina smeća, te obradom i deponiranjem istoga, što se kosi sa Planom gospodarenja otpadom RH koji kao glavni cilj navodi SMANJENJE količina otpada. Osnivanje takve INTERESNE SKUPINE nije u interesu samih građana Pule i okolnih općina jer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. nastavkom dosadašnjeg rada odlagališta, kao i eventualnim povećanjem obima posla, će doći do pojačanih štetnih emisija sa odlagališta Kaštijun. 2. građani gube mogućnost da odlagalište postane KOMUNALNO DRUŠTVO koje kvalitetnom obradom može izdvajati korisne sirovine iz otpada i tako smanjiti cijenu komunalne usluge zbrinjavanja otpada bez da kao osnovno načelo funkcioniranja ima stjecanje profita 	<p>NE PRIHVAA SE</p>	<p>U interesnu skupinu, između ostalog, podrazumijeva se da spadaju i građani.</p>	

		<p>Na strani 96. se navodi: "...ŽCGO Kaštjun, potrebno je sanirati i rezervirati okolnu površinu za novi gradski park, s površinama za daljnju obradu mulja s UPOVa, ali uređenu na način da bude dio gradskog parka. Isto tako ŽCGO smatramo povoljnim za uspostavljanje centra pokretanja kružne ekonomije u gradu i županiji..."</p> <p>PRIMJEDBA: 1. Nikakve površine za daljnju obradu mulja sa UPOVa ne smiju biti predviđene na Kaštjunu jer ta lokacija sa starim odlagalištem Kaštjuna i sa novim odlagalištem ŽCGO Kaštjuna već sada ekološki i sigurnosno ozbiljno ugrožava životni prostor okolnim naseljima, a potencijalno i samome gradu Puli. 2. Nikakve dodatne aktivnosti ne smiju opteretiti lokaciju Kaštjuna te ta lokacija nije povoljna za uspostavljanje centra pokretanja kružne ekonomije u gradu i ŽUPANIJU. Smatram da za takav centar postoje puno bolje i pristupačnije lokacije koje nisu ekološki i sigurnosno opasne. 3. Budući da lokacija sa starim odlagalištem Kaštjuna i sa novim odlagalištem ŽCGO Kaštjuna već sada ekološki i sigurnosno ozbiljno ugrožava životni prostor okolnim naseljima, jedini plan za područje Kaštjuna može biti prekid rada i zatvaranje ŽCGO Kaštjuna, te HITNA SANACIJA PROSTORA i proglašenje trajne zone posebne zaštite okoliša.</p>	<p>DJELOMIČNO SE PRIHVAĆA</p>	<p>Površine za daljnju obradu mulja dio su PPIŽ, PPUG, GUP-a Grada Pule te Plana gospodarenja otpadom Istarske županije i nisu predmet ove Strategije.</p> <p>U Strategiji rečenica: „ŽCGO Kaštjuna, potrebno je sanirati i rezervirati okolnu površinu za novi gradski park, s površinama za daljnju obradu mulja s UPOV-a, ali uređenu na način da bude dio gradskog parka.“ mijenja se u „Površinu uz ŽCGO Kaštjuna potrebno je rezervirati i urediti na način da može postati gradski park.“</p>
		<p>list 29 i 30 Na priloženim nacrtima na području planiranog Centralnog gradskog parka Kaštjuna je ucertana jasna pozicija sušionice fekalija. PRIMJEDBA: Molim da se iz nacrtu planiranog Centralnog gradskog parka Kaštjuna izbaci prostor predviđen za sušionicu fekalnog mulja te da se pripoji površini predviđenoj za centralni gradski park.</p>		
		<p>U predmetnoj Strategiji je predviđen Centralni gradski park Kaštjuna, no nisu predviđene pješačke i biciklističke staze koje iz središta grada vode do njega. PRIMJEDBA: Uvrstite u predmetnu Strategiju i prijedlog pješačkih i biciklističkih staza koje iz središta grada vode do Centralnog parka Kaštjuna uz Medulinsku cestu, preko naselja Valdebek i uz Premantursku cestu.</p>	<p>PRIHVAĆASE</p>	<p>Prijedlog će biti uvršten u SZUO.</p>
12.	ALBANEŽ d.o.o.	<p>Predlaže se da se u poglavlju NOVI CENTRALNI GRADSKI PARKOVI, na stranici 96, dio trećeg pasusa „ŽCGO Kaštjuna, potrebno je sanirati i rezervirati okolnu površinu za novi gradski park, s površinama za daljnju obradu mulja s UPOVa, ali uređenu na način da bude dio gradskog parka. Isto tako ŽCGO smatramo povoljnim za uspostavljanje centra pokretanja kružne ekonomije u gradu i županiji.“ Briše tako da ostaje „ŽCGO Kaštjuna, potrebno je sanirati i rezervirati okolnu površinu za novi gradski park.“</p>	<p>PRIHVAĆASE</p>	<p>U Strategiji rečenica: „ŽCGO Kaštjuna, potrebno je sanirati i rezervirati okolnu površinu za novi gradski park, s površinama za daljnju obradu mulja s UPOV-a, ali uređenu na način da bude dio gradskog parka.“ mijenja se u „Površinu uz ŽCGO Kaštjuna potrebno je rezervirati i urediti na način da može postati gradski park.“ Naime, ŽCGO Kaštjuna je u funkciji, sanirano je staro odlagalište komunalnog otpada Kaštjuna.</p>